

ปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3

อาชีวะห์ วานี

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

พ.ศ. 2556

**Problems of Budget Management in Basic School under
The Pattani Primary Educational Service Area Office 3.**

ASIYAH WANI

**An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of
The Requirements for the Master of Education**

Field in Educational Administration

Graduate School

Yala Rajabhat University

2013

ชื่อเรื่องการค้นคว้าอิสระ (ภาษาไทย)

ปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3

ชื่อเรื่องการค้นคว้าอิสระ (ภาษาอังกฤษ)

Problems of Budget Management in Basic School under The Pattani Primary Educational Service Area office 3.

ชื่อผู้ทำการค้นคว้าอิสระ

อาชีวะห์ วานี

สาขาวิชา

การบริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระหลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมศักดิ์ ด้านเดชา)

คณะกรรมการสอบ.....การค้นคว้าอิสระ

.....ประธาน

(รศ.ศาสตราจารย์ ดร.สันติ บุญภิรมย์)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระร่วม

(ดร.เนาวรัตน์ ตรีไพบลีย์)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมศักดิ์ ด้านเดชา)

.....กรรมการ

(ดร.เนาวรัตน์ ตรีไพบลีย์)

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา อนุมัติให้นับการค้นคว้าอิสระฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา วิชาหลัก สูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

.....คณบดีคณะครุศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เกสรี ลัดเลีย)

วันที่ 13 เดือน มกราคม พ.ศ. 2567

“ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา”

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องการค้นคว้าอิสระ ปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3
ชื่อผู้ค้นคว้าอิสระ อาชีวะห์ วานี
ชื่อปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา การบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2556

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมศักดิ์ ด้านเดชา	ประธานกรรมการ
2. ดร.เนาวรัตน์ ตรีไพบูลย์	กรรมการ

การค้นคว้าอิสระครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาระดับปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 (2) เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จำแนกตามตัวแปร บุคลากรทางการบริหารงานงบประมาณ ประสิทธิภาพในการดำรงตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษาและ (3) เพื่อประมวลผลข้อเสนอแนะในการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3

ประชากรที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระครั้งนี้คือผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้ากลุ่มบริหารงานงบประมาณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จำนวน 134 คน เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ เป็นแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลจากประชากร โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของประชากร

ผลการค้นคว้าอิสระพบว่า

- ระดับปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง
- ผลการเปรียบเทียบระดับปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จำแนกตามตัวแปร บุคลากรทางการบริหารงานงบประมาณ ประสิทธิภาพในการดำรงตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษาพบว่าไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะในการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ตามความถี่สูงสุดแต่ละด้านได้แก่ (1) ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรดำเนินการจัดการอบรมแก่ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับข้อกฎหมาย นโยบายของต้นสังกัด และทราบแนวปฏิบัติที่ตรงกัน (2) ด้านการจัดสรรงบประมาณคือ ควรยึดแผนงาน/โครงการของสถานศึกษา (3) ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงานคือ ควรดำเนินการตามแผนงาน ขั้นตอน การประเมินผล ติดตามผลที่ชัดเจน (4) ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา คือ จัดประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาในการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา รวมทั้งให้ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อเป็นแนวทางในการระดมทุนทางสังคม (5) ด้านบริหารการเงินคือ ควรอบรมให้แก่ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง (6) ด้านการบริหารบัญชีคือ ควรจัดอบรมให้แก่ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเพื่อให้แนวทางการทำงานด้านบัญชีและ (7) ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์คือควรมีการตรวจสอบการจัดซื้อ – จัดจ้าง เป็นรายไตรมาส

Abstract

Independence study title Problems of Budget Management in basic School under The
Pattani Primary Educational Service Area Office 3

Researcher Asiyah Wani

Degree Master of Education

Major Educational Administration

Academic Year 2013

Independent study Advisors

1. Assistant Professor Somsak Dandecha	Chairperson
2. Dr. Naowarat Threepaiboon	Committee

The objectives of this independent study were 1) to study the level of problems of budget management in basic school under the Pattani Primary Educational Service Area Office 3 2) to compare the problems of budget management in basic school under the Pattani Primary Educational Service Area Office 3, by variables of budget administrative persons, experience in taking the position and the size of schools and 3) to gather up suggestions of budget management in basic school under the Pattani Primary Educational Service Area Office 3.

The population used in the independent study were 134 of administrators and chief of budget management groups in basic school under the Pattani Primary Educational Service Area Office 3. The tools used in the independent study were questionnaires. Data analysis of population was processed through software package. And, Statistics used were data frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The study outcomes were as the following :

1. The level of problems of budget management in basic school under the Pattani Primary Educational Service Area Office 3 are medium in overall view.
2. The outcome of the comparison of problems in budget management in basic school under the Pattani Primary Educational Service Area Office 3 -clarified by variants of budget management personels, experience in taking the positions and the size of schools were not different.
3. The suggestions of budget management in basic school under the Pattani Primary Educational Service Area Office 3 from highest frequency in each aspect were (1) in case of preparing and proposing budget request, Educational Service Area Office should manage training in law

knowledge, agency policies and coincident regulations for administrators and responsible authorities. (2) in case of budget allocations, those should be depending on plan or school projects. (3) in case of inspecting, tracing, evaluating, and budget spending reports and performance; those should be operated by planning, steps, evaluating and clear tracing. (4) in case of resource mobilization and educational investment; there should be meeting of school committee to mobilize resources and invest in education, and let people taking part in social mobilization budget (5) in case of budget management, there should be training for administrators and responsible authorities continuously (6) in case of accounting management; there should be meeting for administrators and officers in working account and (7) in case of supplies and asset management; there should be verifying in purchasing every three months.

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยความอนุเคราะห์จากอาจารย์ที่ปรึกษา คือผู้ช่วยศาสตราจารย์สมศักดิ์ ด้านเดชา ที่ได้ให้คำแนะนำตรวจสอบแก้ไขเสนอแนะและติดตามความก้าวหน้ารวมทั้งชี้แนะข้อมูลทางด้านวิชาการ ผู้ค้นคว้ามีความซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่งนอกจากนี้ ผู้ค้นคว้าได้รับความกรุณาจาก ดร.เนาวรัตน์ ตรีไพบูลย์ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำเพิ่มเติมอย่างดียิ่ง ทำให้งานค้นคว้าอิสระครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ผู้ค้นคว้าขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ ค้นคว้าอิสระ คือ นายอิสมาแอล บาดง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านพิเทน (วันครู 2502) นายฮาซัน เจ๊ะโค ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโต๊ะชูด นายนิคย์ พรหมประสิทธิ์ รองผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 นางสาวอาอิดะห์ ยีเจ๊ะนิ ครู โรงเรียน บ้านศาลาใหม่ และ นายนิรัน คะแซ ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านเขาคิน

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหารและหัวหน้ากลุ่มบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาชั้น พื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ได้ตอบแบบสอบถาม สำหรับการทดลองเครื่องมือ

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหาร โรงเรียนและหัวหน้ากลุ่มบริหารงานงบประมาณใน สถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ที่ได้ให้ความ อนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามและกรุณาให้ผู้ศึกษาทำการเก็บข้อมูลด้วยความยินดียิ่ง

อาชียะห์ วานี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฌ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการค้นคว้าอิสระ.....	3
ความสำคัญของการค้นคว้าอิสระ.....	3
ขอบเขตของการค้นคว้าอิสระ.....	4
1. ขอบเขตด้านประชากร.....	4
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา.....	4
3. ขอบเขตด้านตัวแปร.....	4
3.1 ตัวแปรต้น.....	4
3.2 ตัวแปรตาม.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	9
1. การบริหารสถานศึกษา.....	9
1.1 ความหมายของการบริหาร.....	9
1.2 การบริหารการศึกษา.....	10
1.3 การบริหารสถานศึกษา.....	10
2. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับงบประมาณ.....	11
2.1 ความหมายของงบประมาณ.....	11
2.2 ความสำคัญของงบประมาณ.....	12

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)	
2.3 การบริหารงานงบประมาณ.....	12
2.4 ขอบข่ายการดำเนินงานของสถานศึกษา.....	13
2.5 ขอบข่ายหน้าที่และความรับผิดชอบด้านการเงินของผู้บริหาร.....	27
2.6 ประสิทธิภาพในการบริหาร.....	27
2.7 ขอบข่ายหน้าที่และความรับผิดชอบด้านการเงินของเจ้าหน้าที่การเงิน...	28
2.8 ปัจจัยเสริมสร้างความเป็นนักบริหารมืออาชีพ.....	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	30
1. งานวิจัยในประเทศ.....	30
2. งานวิจัยต่างประเทศ.....	36
กรอบแนวคิดการค้นคว้าอิสระ.....	39
สมมติฐานการค้นคว้าอิสระ.....	40
บทที่ 3 วิธีดำเนินการค้นคว้าอิสระ	
ประชากร.....	41
เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ.....	42
1. ลักษณะของเครื่องมือ.....	42
2. วิธีการสร้างเครื่องมือ.....	42
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	45
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
1. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
2.1 สถิติที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือ.....	46
2.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
แผนปฏิบัติการค้นคว้าอิสระ.....	47
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล (ต่อ)	
	ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
บทที่ 5	สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	
	สรุปผลการค้นคว้าอิสระ.....	72
	อภิปรายผล.....	75
	ข้อเสนอแนะ.....	81
	1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการค้นคว้าอิสระไปใช้.....	81
	2. ข้อเสนอแนะในการทำการค้นคว้าอิสระครั้งต่อไป.....	81
	บรรณานุกรม.....	83
	ภาคผนวก.....	89
	ภาคผนวก ก สถิติที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ.....	90
	ภาคผนวก ข ค่าความเที่ยงตรง (Content Validity).....	93
	ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ.....	97
	ภาคผนวก ง ค่าความเชื่อมั่น (Reliability).....	107
	ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการค้นคว้าอิสระ.....	109
	ภาคผนวก ฉ รายชื่อหน่วยงานที่ให้ทดลองเครื่องมือ.....	113
	ภาคผนวก ช รายชื่อหน่วยงานที่ทำการค้นคว้าอิสระ.....	116
	ภาคผนวก ซ รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	120
	ประวัติผู้ทำการค้นคว้าอิสระ.....	123

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนประชากรจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา.....	41
2 แผนปฏิบัติการคั่นคว่ำอิสระ.....	47
3 จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	50
4 ค่าเฉลี่ย (μ) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับปัญหาการบริหารงาน งบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ภาพรวมและรายด้าน.....	51
5 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลการบริหารงานงบประมาณตามทัศนะ ของหัวหน้าฝ่ายบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ด้านการตรวจสอบ-ติดตาม ประเมินผลและ รายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงานจำแนกเป็นรายข้อ.....	52
6 ค่าเฉลี่ย (μ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับการบริหารงานงบประมาณใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ด้านการจัดสรรงบประมาณ ภาพรวมและจำแนกเป็นรายข้อ.....	53
7 ค่าเฉลี่ย (μ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับการบริหารงานงบประมาณใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานีเขต 3 ด้านการตรวจสอบ-ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน จำแนกเป็นรายข้อ.....	54
8 ค่าเฉลี่ย (μ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับการบริหารงานงบประมาณใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา จำแนกเป็นรายข้อ.....	55
9 ค่าเฉลี่ย (μ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับการบริหารงานงบประมาณใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ด้านการบริหารการเงิน จำแนกเป็นรายข้อ.....	56
10 ค่าเฉลี่ย (μ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับการบริหารงานงบประมาณใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ด้านการบริหารบัญชี แยกเป็นรายข้อ.....	57

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
11 ค่าเฉลี่ย (μ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์	58
12 เปรียบเทียบระดับปัญหาการบริหารงานงบประมาณ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จำแนกตามตัวแปร บุคลากรทางการบริหารงานงบประมาณภาพรวมและรายด้าน	59
13 เปรียบเทียบระดับปัญหาการบริหารงานงบประมาณ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จำแนกตามตัวแปร ประสิทธิภาพการดำรงตำแหน่ง ภาพรวมและรายด้าน.....	60
14 เปรียบเทียบระดับปัญหาการบริหารงานงบประมาณ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จำแนกตามตัวแปรขนาดสถานศึกษา ภาพรวมและรายด้าน	62
15 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3.....	64

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดการค้นคว้าอิสระ.....	39

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ตามบทบัญญัติหมวด 5 มาตรา 39 และ หมวด 8 มาตรา 60 และ 61 กำหนดให้มีการบริหาร และการจัดการศึกษา โดยยกระดับการศึกษาของชาติให้ได้มาตรฐาน และจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพให้ทั่วถึงจึงได้บัญญัติให้มีการกระจายอำนาจการศึกษาในการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ไปยังสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเขตพื้นที่ และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรงสามารถจัดองค์กรและดำเนินการได้อย่างอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว ทำให้สถานศึกษาจัดหารายได้ผลประโยชน์ และระดมทรัพยากรมาใช้ในการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาได้มากขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2549 : 1)

กระทรวงศึกษาธิการได้ร่วมกับสำนักงานงบประมาณ กำหนดจัดทำข้อตกลงร่วมกันเพื่อดำเนินงานตามระบบงบประมาณที่มุ่งเน้นผลงาน (Performance Based Budgeting : PBB) และการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management : SBM) เน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายทรัพยากรภาครัฐ การกำหนดเป้าประสงค์ พันธกิจและวิสัยทัศน์ของกระบวนการงบประมาณ บทบาทภารกิจและวิธีการในการบริหารงานในแต่ละขั้นตอนไว้อย่างชัดเจน กระแสการเปลี่ยนแปลงระบบงบประมาณนี้ได้ปรับเปลี่ยนบทบาทภารกิจ และวิธีการบริหารภาครัฐ (สุรวุฒน์ ปภัสสรกาญจน์, 2546 : 25)

ในส่วนของการปรับเปลี่ยนระบบงบประมาณ ได้มีมาตรการให้สำนักงานงบประมาณ ทำการศึกษาค่าใช้จ่ายทรัพยากรเพื่อนำไปสู่การเพิ่มผลตอบแทนในการใช้จ่าย เพิ่มบทบาท และการกระจายอำนาจไปยังผู้บริหารหน่วยงานทางการศึกษา และสถานศึกษาเพื่อให้สามารถรับผิดชอบในการจัดบริการการศึกษาได้อย่างทั่วถึง มีคุณภาพ และพัฒนารูปแบบในการจัดงบประมาณด้านการศึกษาที่เหมาะสมโดยมุ่งเน้นในเรื่องประสิทธิผลในการใช้จ่าย การปฏิบัติ จึงแตกต่างไปจากเดิมค่อนข้างมากนับตั้งแต่ระบบบัญชีจนถึงการดำเนินการเกี่ยวกับการรับ - การจ่าย หรือก่อนนี้ผูกพันตลอดถึงการรายงาน และการตรวจสอบ เพื่อความมีประสิทธิภาพ

โปรงใส ตลอดจนการมีความรับผิดชอบต่อทรัพยากรทางการเงินของสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2546 : 165)

อย่างไรก็ตามการบริหารงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงบประมาณและการเงินสำหรับผู้บริหาร ได้ปฏิบัติในสถานศึกษาประกอบด้วย 7 ด้าน คือ ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ ด้านการจัดสรรงบประมาณด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและผลดำเนินงาน ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ด้านการบริหารการเงิน ด้านการบริหารบัญชี และการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 39)

การบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาแต่ละขนาดจะประสบความสำเร็จได้นั้นขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการของผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของสถานศึกษาจะต้องร่วมมือกันปฏิรูประบบการบริหารจัดการ ปรับปรุงระบบงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (PBB) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของแผนปฏิรูประบบบริหารภาครัฐ พ.ศ. 2540 – 2544 เนื่องจากระบบงบประมาณในปัจจุบันให้ความสำคัญเรื่องปัจจัยนำเข้า (Inputs) มากกว่าผลผลิต (Outputs) เน้นการควบคุมการจัดสรรงบประมาณ หน่วยงานทุกระดับเข้มงวดในการ เบิก – จ่าย เงินงบประมาณและการบริหารเงินสด การจัดสรรงบประมาณมีรายละเอียดมาก จึงเป็นภาระงานสำหรับเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษขั้นพื้นฐาน, 2548 : 1-2)

นับได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและหัวหน้ากลุ่มบริหารงานงบประมาณมีความสำคัญต่อการบริหารงานประมาณ และการเงินมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานด้านงบประมาณของโรงเรียนได้รับการย้าย ยิ่งส่งผลกระทบต่อความต่อเนื่องในการบริหารงานงบประมาณยิ่งขึ้น ทั้งนี้เกิดจากการทำงานที่ไม่แล้วเสร็จของเจ้าหน้าที่ และหัวหน้ากลุ่มบริหารงานงบประมาณคนใหม่ ยังขาดทักษะในการจัดการงบประมาณ จึงส่งผลเสียต่อการบริหารงานของผู้บริหารเป็นอย่างมากเพราะว่างานงบประมาณและการเงินที่ช่วยสนับสนุนงานอื่น ๆ ให้ คล่องตัว หากผิดพลาดจะมีผลเสียที่เห็นเด่นชัดกว่างานอื่น ๆ และอาจเป็นเพราะผู้บริหารมีปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณและการเงินภายในสถานศึกษา (ไอพี หะยิสำแม้ง, 2552 : 2) ซึ่งสอดคล้องกับผลการตรวจสอบภายในของหน่วยงานตรวจสอบภายใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2, 2550 : 3) พบว่า การบริหารงานงบประมาณและการเงินของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 มีปัญหาในการ

บริหาร คือ การบริหารงานงบประมาณและการเงินในสถานศึกษาไม่เป็นระบบ ขาดแผนที่ชัดเจน ในการกำหนดทิศทางการบริหารงาน ไม่สามารถคำนวณต้นทุน เพื่อนำมาลงในแผนการใช้จ่ายเงิน แผนการจัดซื้อจัดจ้างและใช้จ่ายเงินให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ คำสั่งมอบหมายงาน และหน้าที่ความรับผิดชอบ การเงิน บัญชี พัสดุ ไม่ชัดเจน เจ้าหน้าที่ไม่ทราบว่าต้องรับชอบหน้าที่แค่ไหน อย่างไร เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบขาดความต่อเนื่องในการทำงาน จึงไม่ได้ตรวจสอบเอกสาร หลักฐาน ไม่ทราบระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ไม่จัดทำแผนการบำรุง ดูแลรักษา ทรัพย์สินของทางราชการ การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างล่าช้า การส่งมอบงานและเบิกเงินล่าช้า ไม่เป็นไปตามงวดที่กำหนด และงานไม่แล้วเสร็จในปีงบประมาณ

จากปัญหาดังกล่าวซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการบริหารสถานศึกษามีสาเหตุมาจาก การบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารงานสถานศึกษาและการทำงานของหัวหน้ากลุ่มบริหารงานงบประมาณ จึงทำให้ผู้ค้นคว้าอิสระ มีความสนใจที่จะศึกษาสภาพปัญหาดังกล่าว เพื่อต้องการทราบระดับปัญหา เปรียบเทียบปัญหา และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารและหัวหน้ากลุ่มบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารงานของผู้บริหารและหัวหน้ากลุ่มบริหารงานงบประมาณในการปฏิบัติงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

วัตถุประสงค์ของการค้นคว้าอิสระ

1. เพื่อศึกษาระดับปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากลุ่มบริหารงานงบประมาณ
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาเขตขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จำแนกตามตัวแปร บุคลากรทางการบริหารงานงบประมาณ ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษา
3. เพื่อประมวลผลข้อเสนอแนะในการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3

ความสำคัญของการค้นคว้าอิสระ

1. ทำให้ทราบระดับปัญหาของการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 เพื่อใช้แนวทางปรับปรุงการบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารระดับสูง

2. ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานงบประมาณเพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3

3. ทำให้ทราบเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 เพื่อใช้ในการควบคุม กำกับ ดูแลติดตามและนิเทศเกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณได้เหมาะสมยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการค้นคว้าอิสระ

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการเก็บข้อมูลการค้นคว้าอิสระครั้งนี้ คือบุคลากรทางการบริหารงานงบประมาณ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 67 โรงเรียน โรงเรียนละ 2 คน รวมทั้งสิ้น 134 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การค้นคว้าอิสระครั้งนี้มุ่งศึกษาปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ตามขอบข่าย 7 ด้านตามคู่มือบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 39) ได้แก่

2.1 ด้านการจัดทำและเสนอของประมาณ

2.2 ด้านการจัดสรรงบประมาณ

2.3 ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงิน และผลการดำเนินงาน

2.4 ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

2.5 ด้านการบริหารการเงิน

2.6 ด้านการบริหารบัญชี

2.7 ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

3.1 ตัวแปรต้น (Independent Variable) แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

3.1.1 บุคลากรทางการบริหารงานงบประมาณ จำแนกเป็น 2 กลุ่มคือ

3.1.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา

3.1.1.2 หัวหน้ากลุ่มบริหารงานงบประมาณ

3.1.2 ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง

3.1.2.1 ประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี

3.1.2.2 ประสบการณ์ 5 ปีขึ้นไป

3.1.3 ขนาดของสถานศึกษา จำแนกเป็น

3.1.3.1 ขนาดเล็ก (นักเรียนไม่เกิน 120 คน)

3.1.3.2 ขนาดกลาง (นักเรียนตั้งแต่ 121-300 คน)

3.1.3.3 สถานศึกษาขนาดใหญ่ (นักเรียนเกิน 300 คน ขึ้นไป)

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัญหาการบริหารงานงบประมาณประกอบด้วย 7 ด้าน คือ

3.2.1 ด้านการจัดทำและเสนอของงงบประมาณ

3.2.2 ด้านการจัดสรรงบประมาณ

3.2.3 ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน

3.2.4 ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

3.2.5 ด้านการบริหารการเงิน

3.2.6 ด้านการบริหารบัญชี

3.2.7 ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์

นิยามศัพท์เฉพาะ

ปัญหา หมายถึง ข้อขัดข้อง หรือข้อที่ต้องพิจารณาแก้ไขในการบริหารงานงบประมาณตามทัศนะของผู้บริหารและหัวหน้ากลุ่มบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3

ปัญหาการบริหารงานงบประมาณ หมายถึง สถานการณ์ที่เป็นอุปสรรคที่ไม่เป็นไปตามความคาดหวังด้านการบริหารงานงบประมาณใน 7 ด้าน ในการค้นคว้าอิสระครั้งนี้ เป็นทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากลุ่มบริหารงานงบประมาณ ได้แก่

1. ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ หมายถึง กระบวนการที่สถานศึกษาดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนขอตั้งงบประมาณประจำปี จัดทำแผนการใช้เงินงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรประจำปี การวิเคราะห์และพัฒนานโยบายทางการศึกษา การทำแผนกลยุทธ์หรือแผนพัฒนาการศึกษา การวิเคราะห์ความเหมาะสมในการของบประมาณ การกำหนดผลผลิต ผลลัพธ์ และตัวชี้วัดความสำเร็จเป็นข้อมูลสารสนเทศ การจัดทำรายละเอียดโครงสร้างแผนงาน/โครงการและกิจกรรมหลักในการบริหารงานงบประมาณและการเงิน การจัดทำคำของบประมาณของสถานศึกษาและกรอบประมาณการรายจ่ายเสนอต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

2. ด้านการจัดสรรงบประมาณ หมายถึง กระบวนการจัดทำข้อตกลงผลผลิตของสถานศึกษา กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา การจัดสรรงบประมาณภายในสถานศึกษา การนำเสนอแผนงบประมาณประจำปีต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตรวจสอบวงเงินที่ได้รับการจัดสรรตาม กฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้องการเบิกจ่ายงบประมาณ

3. ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน หมายถึง กระบวนการติดตามตรวจสอบใช้เงินงบประมาณ การรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดทำตัวชี้วัดความสำเร็จ และการประเมินผลการดำเนินงาน

4. ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา หมายถึง การจัดหาวัสดุและสินทรัพย์ การเสนอแผนระดมทุน การศึกษาแหล่งทรัพยากรที่มีศักยภาพในการสนับสนุนการจัดการศึกษาและกฎหมายและระเบียบมาเพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการบริหารจัดการศึกษา

5. ด้านการบริหารการเงิน หมายถึง การจัดทำแผนใช้เงิน การเบิกเงิน การจ่ายเงิน การแต่งตั้งผู้รับผิดชอบ การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน การจัดทำรายงานเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด การจัดทำรายงานที่เป็นปัจจุบัน การนิเทศและควบคุมการปฏิบัติงานของหัวหน้ากลุ่มงานบริหารงบประมาณ การนำเสนอเอกสารเอกสารทางการเงินต่อผู้บริหาร ตามขั้นตอนและวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด

6. ด้านการบัญชี หมายถึง การจัดทำเอกสารทางบัญชีการเงินที่เป็นปัจจุบัน การเก็บเอกสารประกอบการจ่าย การพิสูจน์และตรวจสอบยอดเงินฝาก การจัดทำรายงานการเงิน การทำแผนจัดซื้อจัดจ้าง การจัดทำและจัดหาแบบพิมพ์บัญชีทะเบียนและรายงาน

7. ด้านการบริหารพัสดุสินทรัพย์ หมายถึง กระบวนการที่สถานศึกษาจัดให้มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลสินทรัพย์ของสถานศึกษา การจัดหาวัสดุ การจัดซื้อจัดจ้าง การจัดทำบัญชีควบคุมพัสดุ การตรวจสอบการเบิก-จ่ายพัสดุและการบำรุงรักษาและการจำหน่ายพัสดุ

งบประมาณ หมายถึง เงินงบประมาณที่สถานศึกษาได้รับจากรัฐตามบทบัญญัติ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 กำหนดไว้เป็นรายรับ รายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2555

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปัตตานี เขต 3

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 หมายถึง หน่วยงานทางการศึกษาตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) โดยมีหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุน กำกับติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษา จัดแบ่งเขตพื้นที่รับผิดชอบในจังหวัดปัตตานี 4 อำเภอได้แก่ อำเภอสาบบุรี อำเภอไม้แก่น อำเภอกะป้อและอำเภอยะรัง

ตำแหน่ง หมายถึง หน้าที่ในการทำงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปัตตานี เขต 3

บุคลากรทางการบริหารงานงบประมาณ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากลุ่มบริหารงานงบประมาณ

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้รักษาการตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาที่มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นโรงเรียนของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปัตตานี เขต 3

หัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานงบประมาณ หมายถึง บุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานงบประมาณ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปัตตานี เขต 3

ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง หมายถึง ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของผู้บริหาร และหัวหน้ากลุ่มงานบริหารงบประมาณสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ปัตตานี เขต 3 จำแนกเป็นประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งต่ำกว่า 5 ปี และ ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง 5 ปีขึ้นไป

ขนาดของสถานศึกษา หมายถึง ลักษณะโรงเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปัตตานี เขต 3 จำแนกเป็น 3 ขนาดดังนี้ คือ สถานศึกษา ขนาดเล็ก คือ โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คน สถานศึกษาขนาดกลาง คือ โรงเรียนที่มี จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 121-300 คน และสถานศึกษาขนาดใหญ่ คือ โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนเกิน 300 คนขึ้นไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2548 : 13)

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการศึกษาค้นคว้าสภาพการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ครั้งนี้ ซึ่งสามารถสรุปประเด็นการศึกษาได้ดังนี้

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. การบริหารสถานศึกษา
 - 1.1 ความหมายของการบริหาร
 - 1.2 การบริหารการศึกษา
 - 1.3 การบริหารสถานศึกษา
2. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับงบประมาณ
 - 2.1 ความหมายของงบประมาณ
 - 2.2 ความสำคัญของงบประมาณ
 - 2.3 การบริหารงานงบประมาณ
 - 2.4 ขอบข่ายการดำเนินงานของสถานศึกษา
 - 2.5 ขอบข่ายหน้าที่และความรับผิดชอบด้านการเงินของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 2.6 ประสิทธิภาพในการบริหาร
 - 2.7 ขอบข่ายหน้าที่และความรับผิดชอบด้านการเงินของเจ้าหน้าที่การเงิน
 - 2.8 ปัจจัยเสริมสร้างความเป็นนักบริหารมืออาชีพ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ
2. งานวิจัยต่างประเทศ

กรอบแนวคิดการค้นคว้าอิสระ

สมมติฐานการค้นคว้าอิสระ

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. การบริหารสถานศึกษา

1.1 ความหมายของการบริหาร

คำว่า การบริหาร ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Administration or Management” สำหรับการบริหารที่มีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์สาธารณะใช้คำว่า “Administration” ส่วนการบริหารกิจการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อส่วนบุคคลหวังผลกำไรนั้นจะใช้คำว่า “Management” ซึ่งนักบริหารหลายท่านได้ให้คำนิยามเกี่ยวกับการบริหารไว้ ดังนี้

คอลลินส์ (Collins, 1989 : 13 ; อ้างถึงในกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2547: 17) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารเป็นกลุ่มของกิจกรรมที่ร่วมกันในองค์การและแนะแนวทางให้เห็นถึงหน้าที่ให้กับประเทศ บริษัทหรือสถาบัน

เฟสเลอร์ และ เคตติ (Fesler and Ketti, 1991 : 7 ; อ้างถึงในกระทรวงศึกษาธิการ. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2547: 17) ได้ให้ความหมายของการบริหารว่า การบริหารเป็นการจัดการทำให้เกิดความสำเร็จ และเห็นว่าการบริหารเป็นการระดมให้บุคลากรดำเนินการให้ไปสู่เป้าหมาย

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2547 : 17) ได้ให้ความหมายว่าการบริหารเป็นการที่บุคลากรหรือกลุ่มของบุคลากรร่วมกันดำเนินกิจกรรมให้สำเร็จตามเป้าหมายที่องค์การกำหนดไว้

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2548 : 57) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารหมายถึงกระบวนการทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

นงนุช วงษ์สุวรรณ (2550 : 2) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารจะเป็นกิจกรรมหรือวิธีการที่บุคคลหนึ่งกระทำต่อบุคคลหนึ่งหรือหลายบุคคลเพื่อให้งานนั้นสำเร็จ

สันติ บุญภิรมย์ (2552 : 42) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึงการดำเนินการร่วมกันของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้โดยใช้ปัจจัยต่างๆ เข้ามามีส่วนสนับสนุนในการดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จตามที่ได้กำหนดไว้

สรุปได้ว่า การบริหารคือ การปฏิบัติกิจกรรมของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป โดยใช้ศาสตร์และศิลปะ เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาหรือก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสพผลสำเร็จตามเป้าหมายขององค์การ

1.2 การบริหารการศึกษา

การบริหารการศึกษา มีนักวิชาการทางการบริหารการศึกษาหลายท่านได้ให้นิยามไว้ดังนี้

กู๊ด (Good, 1973 : 14 อ้างถึงในบุญชู ราชสุวรรณ, 2548 : 10) อธิบายว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การควบคุมและการจัดการด้านการบริหารสถานศึกษา ซึ่งเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน งานธุรการ งานที่เกี่ยวกับตัวครูและนักเรียน ตลอดจนบุคลากรอื่นๆ

ปราชนา กล้าผจญ และสมศักดิ์ คงเที่ยง (2544 : 8) ได้กล่าวว่า การบริหารการศึกษา คือ การให้ความรู้แก่เด็ก เยาวชน ประชาชนตามรูปแบบการจัดการศึกษาประเภทต่างๆ เพื่อให้มีความเจริญงอกงามสู่วัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศโดยส่วนรวม

บุญชู ราชสุวรรณ (2548 : 10) ได้กล่าวว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการศึกษาของกลุ่มบุคคล โดยใช้ปัจจัยทางการบริหารอันได้แก่ คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ และการจัดการเพื่อพัฒนาผู้เรียน หรือเยาวชนให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

สรุปได้ว่า การบริหารการศึกษามีหมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการศึกษากลุ่มบุคคล ตามรูปแบบการจัดการศึกษาประเภทต่างๆ การจัดการเพื่อพัฒนาผู้เรียน หรือเยาวชนให้เป็นสมาชิกที่ดีและสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศโดยส่วนรวม

1.3 การบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษา มีนักวิชาการทางด้านการวิจัยหลายท่านได้ให้นิยามไว้ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 32) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารสถานศึกษา ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา มีจำนวน 4 ด้าน หรือ 4 งาน หลักได้แก่ งานบริหารวิชาการ งานบริหารงบประมาณ งานบริหารงานบุคคลและงานบริหารทั่วไป

บุญชู ราชสุวรรณ (2548 : 10) ได้สรุปการบริหารสถานศึกษาว่า การบริหารสถานศึกษาหมายถึง กระบวนการต่างๆ ในการดำเนินการของกลุ่มบุคคลภายใต้การรับผิดชอบงานหกงานคือ งานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานธุรการและการเงิน งานอาคาร

สถานที่ และความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

อุดม พุ่มจันทร์ (2549 : 8) ได้สรุปการบริหารสถานศึกษาเอาไว้ว่า การบริหารสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารต้องใช้เทคนิค กลยุทธ์ ยุทธศาสตร์ และภาวะผู้นำในการบริหารงานตลอดจนทรัพยากรต่างๆ ซึ่งโรงเรียนจะประสบความสำเร็จมากน้อยขึ้นอยู่กับผู้บริหารเป็นสำคัญ

สรุปได้ว่าการบริหารสถานศึกษาหมายถึง กระบวนการต่างๆ ผู้บริหารใช้ในการวางแผนดำเนินการ ควบคุม และการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนโดยใช้เทคนิค กลยุทธ์ ยุทธศาสตร์และภาวะผู้นำในการบริหารภายใต้ขอบข่ายงาน 4 งานคือ บริหารวิชาการ บริหารงานบุคคล บริหารงบประมาณ และบริหารงานทั่วไป เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

2. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับงบประมาณ

เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงบประมาณ จึงขอเสนอหัวข้อความหมายของงบประมาณ ความสำคัญของงบประมาณ และการบริหารงบประมาณดังนี้

2.1 ความหมายของงบประมาณ

ได้มีผู้ให้ความหมายของคำว่างบประมาณไว้ในลักษณะต่าง ๆ กัน ดังนี้

อำนาจ ทองโปร่งและศิริพงษ์ เสาภายน (2547 : 9) ได้ให้ความหมายของงบประมาณหมายถึง แผนการปฏิบัติงานของรัฐบาลที่แสดงในรูปตัวเงินที่เสนอต่อรัฐสภา ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง กล่าวคือ รัฐบาลควรเสนองบประมาณในรูปของร่างกฎหมายต่อรัฐสภาเพื่อขออนุมัติดำเนินการต่างๆ ตามนโยบายของรัฐบาลซึ่งในแต่ละประเทศจะมีกฎหมายกำหนดไว้ว่า รัฐบาลจะต้องทำหรือเสนองบประมาณอย่างไร

ธร สุนทรายุทธ (2548 : 45) ได้สรุปความหมายของงบประมาณว่า งบประมาณประกอบด้วยสาระสำคัญๆ ดังนี้

1. เป็นการวางแผนการบริหารของรัฐบาล แสดงกิจกรรม หรือโครงการที่จะปฏิบัติจัดทำและหน่วยงานที่รับผิดชอบ
2. เป็นการประมาณค่าใช้จ่าย และที่มาของรายได้เพื่อการใช้จ่ายนั้นๆ

3. มีระยะเวลาที่แน่นอน เรียกว่า ปีงบประมาณ หรือ Fiscal year ซึ่งโดยทั่วไปมักเป็น 1 ปี แต่อาจจะมากหรือน้อยกว่า 1 ปี ก็ได้

4. เป็นแผนบริหารที่ฝ่ายบริหารจัดทำขึ้น เพื่อเสนอขออนุมัติจากรัฐสภา

อัครยา วิริยาภิรมย์ (2548 : 174) ได้สรุปความหมายของงบประมาณว่า คือ แผนเปิดเสรีซึ่งแสดงออกในรูปตัวเงินแสดงโครงการดำเนินงานทั้งหมด ในระยะเวลาหนึ่ง แผนนี้จะรวมถึงการคาดคะเนหรือประมาณการ ด้านบริการ กิจกรรม โครงการ และค่าใช้จ่ายตลอดจนทรัพยากรที่จำเป็นเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานให้บรรลุตามแผน

สรุปได้ว่า งบประมาณ หมายถึงแผนการใช้ทรัพยากรโดยเฉพาะตัวเงินซึ่งแสดงเป็นรายรับรายจ่ายของสถานศึกษา ซึ่งงบประมาณเป็นตัวช่วยในการบริหารงานให้ได้ผลดีที่สุด

2.2 ความสำคัญของงบประมาณ

งบประมาณมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชน เป็นอย่างมาก (เสน่ห์ เหล่าสนา, 2544 : 48) มีดังนี้

1. เป็นเครื่องมือในการบริหารประเทศ ทุกงานที่รัฐบาลประสงค์ดำเนินการจะจัดไว้ในงบประมาณ โดยให้มีการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับแผนงานที่วางไว้ เพื่อป้องกันการรั่วไหลและการปฏิบัติงานที่ไม่จำเป็นของหน่วยงานลดลง

2. เป็นเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจประเทศ การใช้จ่ายของรัฐบาล หากใช้จ่ายให้ดีและถูกต้องจะสามารถพัฒนาความเป็นอยู่ของประชาชนและเศรษฐกิจของประเทศได้อย่างมหาศาล

3. เป็นเครื่องมือในการจัดสรรทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดให้มีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในเวลาที่เร็วที่สุด และใช้ทรัพยากรน้อยที่สุด

4. เป็นเครื่องมือกระจายรายได้ของประชาชนที่เป็นธรรม โดยรัฐบาลจะจัดสรรเงินงบประมาณไปสู่จุดที่ช่วยยกฐานะของประชาชนที่ยากจนให้มีรายได้สูงขึ้น

5. เป็นเครื่องมือในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการเงินการคลังของประเทศ โดยรัฐบาลจัดสรรเงินงบประมาณให้สอดคล้องกับสถานะเศรษฐกิจ

6. เป็นเครื่องมือประชาสัมพันธ์ งานและผลงานที่รัฐบาลจะดำเนินการให้แก่ประชาชนและประเทศชาติ เนื่องจากงบประมาณที่รวมทั้งหมดของงานและแผนงานที่รัฐบาลจะดำเนินการในแต่ละปี

2.3 การบริหารงานงบประมาณ

แนวคิด

การบริหารงานงบประมาณและการเงินของสถานศึกษามุ่งเน้นความเป็นอิสระ ในการบริหารจัดการมีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากบริการมาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 39-50)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สถานศึกษาบริหารงานด้านงบประมาณ มีความเป็นอิสระ คล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้
2. เพื่อให้ได้ผลผลิต ผลลัพธ์เป็นไปตามข้อตกลงการให้บริการ
3. เพื่อให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการทรัพยากรที่ได้อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ

ขอบข่ายภารกิจ

1. การจัดทำและเสนอของบประมาณ
 - 1.1 การวิเคราะห์และพัฒนานโยบายทางการศึกษา
 - 1.2 การจัดทำแผนกลยุทธ์หรือแผนพัฒนาการศึกษา
 - 1.3 การวิเคราะห์ความเหมาะสมการเสนอของบประมาณ
2. การจัดสรรงบประมาณ
 - 2.1 การจัดสรรงบประมาณในสถานศึกษา
 - 2.2 การเบิกจ่ายและการอนุมัติงบประมาณ
 - 2.3 การโอนเงินงบประมาณ
3. การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน
 - 3.1 การตรวจสอบติดตามการใช้เงินและผลการดำเนินงาน
 - 3.2 การประเมินผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน
4. การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา

- 4.1 การจัดการทรัพยากร
- 4.2 การระดมทรัพยากร
- 4.3 การจัดหารายได้และผลประโยชน์
- 4.4 กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา
- 4.5 กองทุนสวัสดิการเพื่อการศึกษา
- 5. การบริหารการเงิน
 - 5.1 การเบิกเงินจากคลัง
 - 5.2 การรับเงิน
 - 5.3 การเก็บรักษาเงิน
 - 5.4 การจ่ายเงิน
 - 5.5 การนำส่งเงิน
 - 5.6 การกักเงินไว้เบิกเหลื่อมปี
- 6. การบริหารบัญชี
 - 6.1 การจัดทำบัญชีการเงิน
 - 6.2 การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน
 - 6.3 การจัดทำและจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน
- 7. การบริหารพัสดุและสินทรัพย์
 - 7.1 การจัดทำระบบฐานข้อมูลสินทรัพย์ของสถานศึกษา
 - 7.2 การจัดหาพัสดุ
 - 7.3 การกำหนดแบบรูปรายการหรือคุณลักษณะเฉพาะและจัดซื้อจัดจ้าง
 - 7.4 การควบคุมดูแล บำรุงรักษา และจำหน่ายพัสดุ

2.4 ขอบข่ายการดำเนินการของสถานศึกษา

1. การจัดทำและเสนอของบประมาณ

- 1.1 การวิเคราะห์และพัฒนานโยบายทางการศึกษา
แนวทางการปฏิบัติงาน

1) วิเคราะห์ทิศทางและยุทธศาสตร์ของหน่วยงานเหนือสถานศึกษา ได้แก่ เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ระดับชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ แผนปฏิบัติราชการของกระทรวงศึกษาธิการ และแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2) ศึกษาข้อตกลงผลการปฏิบัติงานและเป้าหมายการให้บริการสาธารณะทุกระดับ ได้แก่เป้าหมายการให้บริการสาธารณะ (Public Service Agreement : PSA) ข้อตกลงการจัดทำผลผลิต (Service Delivery Agreement : SDA) ข้อตกลงผลการปฏิบัติงานของเขตพื้นที่และผลการดำเนินงานของสถานศึกษาและผลการดำเนินการ เพื่อให้บรรลุข้อตกลงที่สถานศึกษาทำกับเขตพื้นที่การศึกษา

3) ศึกษาวิเคราะห์ วิจัยการจัดและพัฒนาศึกษาของสถานศึกษาตามกรอบทิศทางของเขตพื้นที่การศึกษาและตามความต้องการของสถานศึกษา

4) วิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสถานศึกษาตามข้อตกลงที่ทำกับเขตพื้นที่การศึกษาด้านปริมาณ คุณภาพ เวลา ตลอดจนต้นทุน ซึ่งต้องคำนวณต้นทุนผลผลิตขององค์กรและผลผลิต งาน/โครงการ

5) จัดทำข้อมูลสารสนเทศผลการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อใช้ในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

6) เผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศให้แก่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสาธารณะชนรับทราบ

กฎหมาย ระเบียบ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

2) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546

3) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

1.2 การจัดทำแผนกลยุทธ์ หรือแผนพัฒนาการศึกษา

แนวทางการปฏิบัติ

ครูและบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาและชุมชนมีส่วนร่วมดำเนินการดังนี้

1) ทบทวนภารกิจจัดการศึกษาของสถานศึกษาและศึกษารายงานข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง

2) วิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาที่มีผลกระทบต่อการจัดการศึกษา(SWOT) และประเมินสถานภาพของสถานศึกษา

3) กำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) พันธกิจ (Mission) และเป้าประสงค์ (Corporate Objective) ของสถานศึกษา

4) กำหนดกลยุทธ์ของสถานศึกษา

5) กำหนดผลผลิต (Outputs) ผลลัพธ์ (Outcomes) และตัวชี้วัดความสำเร็จ (Key Performance Indicators : KPIs) โดยจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศ

6) กำหนดเป้าหมายระยะปานกลางของผลผลิตในเชิงปริมาณ คุณภาพ และผลลัพธ์ที่สอดคล้องกับผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษาที่จะทำร่างข้อตกลงกับเขตพื้นที่การศึกษา

7) จัดทำรายละเอียดโครงสร้าง แผนงาน งาน/โครงการ และกิจกรรมหลัก

8) จัดให้รับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อปรับปรุงและนำเสนอขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการสถานศึกษา

9) เผยแพร่ประกาศต่อสาธารณะชน และผู้ที่เกี่ยวข้อง

กฎหมาย ระเบียบ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

2) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546

1.3 การวิเคราะห์ความเหมาะสมการเสนอของบประมาณ

แนวทางการปฏิบัติ

1) จัดทำรายละเอียดแผนงบประมาณ แผนงาน งานโครงการ ให้มีความเชื่อมโยงกับผลผลิตและ ผลลัพธ์ ตามตัวชี้วัดความสำเร็จของสถานศึกษา พร้อมกับวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของแผนงาน งาน/โครงการ เมื่อเขตพื้นที่การศึกษาแจ้งนโยบาย แผนพัฒนา

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักเกณฑ์ ขั้นตอนและวิธีการจัดตั้งงบประมาณให้สถานศึกษาดำเนินการ

2) จัดทำกรอบประมาณการรายจ่ายระยะปานกลาง (Medium Term Expenditure Framework : MTEF) โดยวิเคราะห์นโยบายหน่วยเหนือที่มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม วิเคราะห์ผลการดำเนินงานปีงบประมาณที่ผ่านมาของสถานศึกษาเพื่อปรับเป้าหมายผลผลิตที่ต้องการดำเนินการใน 3 ปีข้างหน้า พร้อมกับปรับแผนงาน งานโครงการ และกิจกรรมหลัก ให้สอดคล้องกับประมาณรายได้ของสถานศึกษาทั้งจากเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ

3) จัดทำคำขอรับงบประมาณของสถานศึกษาและกรอบงบประมาณการรายจ่ายระยะปานกลาง (MTEF) เสนอต่อเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพิจารณาตามความเหมาะสม สอดคล้องเชิงนโยบาย

4) จัดทำร่างข้อตกลงบริการผลผลิต (ร่างข้อตกลงผลการปฏิบัติงาน) ของสถานศึกษาที่จะต้องทำกับเขตพื้นที่การศึกษาเมื่อได้รับงบประมาณ โดยมีเป้าหมายการให้บริการที่สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา โดยผ่านความเห็นชอบขอคณะกรรมการสถานศึกษา

กฎหมาย ระเบียบ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

- 1) ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. 2548
- 2) ชุดปฏิบัติการจัดทำแผนกลยุทธ์และกรอบประมาณการรายจ่ายล่วงหน้าระยะปานกลาง : กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา

จากที่กล่าวมา การจัดทำและเสนองบประมาณเป็นกระบวนการที่สถานศึกษาดำเนินการตั้งแต่คณะกรรมการจัดทำแผนขอตั้งงบประมาณประจำปี จัดทำแผนการใช้งบประมาณ การให้ความรู้แก่คณะกรรมการจัดตั้งงบประมาณ การวิเคราะห์และพัฒนานโยบายการศึกษา การศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้อง การทำแผนกลยุทธ์หรือแผนพัฒนาการศึกษา การวิเคราะห์ความเหมาะสมในการของงบประมาณ กำหนดผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จเป็นข้อมูลสารสนเทศ รายละเอียดโครงสร้างแผนงานและกิจกรรมในการบริหารงานการเงิน ค่าของงบประมาณและกรอบประมาณการรายจ่าย

2. การจัดสรรงบประมาณ

2.1 การจัดสรรงบประมาณภายในสถานศึกษา

แนวทางการปฏิบัติ

- 1) จัดทำข้อตกลงบริการผลผลิตของสถานศึกษากับเขตพื้นที่การศึกษา เมื่อได้รับงบประมาณ
- 2) ศึกษาข้อมูลการจัดสรรงบประมาณที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแจ้งผ่านเขตพื้นที่การศึกษา แจ้งให้สถานศึกษาทราบในเรื่องนโยบาย แผนพัฒนา มาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักเกณฑ์ ขั้นตอน และวิธีการจัดสรรงบประมาณ
- 3) ตรวจสอบกรอบวงเงินงบประมาณที่ได้รับจากหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรที่เขตพื้นที่การศึกษาแจ้ง ตลอดจนตรวจสอบวงเงินนอกงบประมาณที่ได้จากแผนการระดมทรัพยากร
- 4) วิเคราะห์กิจกรรมตามภารกิจงานที่จะต้องดำเนินการตามมาตรฐาน โครงสร้าง สายงาน และตามแผนงาน งาน โครงการของสถานศึกษา เพื่อจัดลำดับความสำคัญ และกำหนดงบประมาณ ทรัพยากรของแต่ละสายงาน งาน โครงการให้เป็นตามกรอบวงเงินงบประมาณที่ได้รับและวงเงินนอกงบประมาณตามแผนระดมทรัพยากร
- 5) ปรับปรุงกรอบงบประมาณรายจ่ายระยะปานกลาง (MTEF) ให้สอดคล้องกับกรอบวงเงินที่ได้รับ
- 6) จัดทำรายละเอียดแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ ซึ่งระบุแผนงาน งาน โครงการที่สอดคล้องวงเงินงบประมาณที่ได้ได้ตามแผนระดมทรัพยากร
- 7) จัดทำข้อร่างตกลงผลผลิตของหน่วยงานภายในสถานศึกษาและกำหนดผู้รับผิดชอบ
- 8) นำเสนอแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ และร่างข้อตกลงผลผลิตขอความเห็นชอบคณะกรรมการสถานศึกษา
- 9) แจ้งจัดสรรวงเงินและจัดทำข้อตกลงผลผลิตให้หน่วยงานภายในสถานศึกษารับไปดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ

กฎหมาย ระเบียบ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. 2548

2.2 การเบิกจ่ายและการอนุมัติงบประมาณ

แนวทางการปฏิบัติ

1) จัดทำแผนการใช้งบประมาณรายไตรมาสโดยกำหนดปฏิทินปฏิบัติงานรายเดือนให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณแล้วสรุปแยกเป็นรายไตรมาสเป็นงบ-บุคลากร งบอุดหนุน งบลงทุน (แยกเป็นค่าครุภัณฑ์ และค่าก่อสร้าง) และงบดำเนินการ (ตามนโยบายพิเศษ)

2) เสนอแผนการใช้งบประมาณวงเงินรวมเพื่อขออนุมัติเงินประจำงวดเป็นรายไตรมาสผ่านเขตพื้นที่การศึกษาไปยังคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานรวบรวมเสนอต่อสำนักงบประมาณ

3) เบิกจ่ายงบประมาณประเภทต่าง ๆ ให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปีและอนุมัติการใช้งบประมาณของสถานศึกษาตามประเภทและรายการตามที่ได้รับงบประมาณ

กฎหมาย ระเบียบ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. 2548

2.3 การโอนเงินงบประมาณ

แนวทางการปฏิบัติ

การโอนเงินให้เป็นไปตามขั้นตอนและวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด

สรุปได้ว่า การจัดสรรงบประมาณเป็นกระบวนการจัดทำข้อตกลงผลผลิตของสถานศึกษากับเขตพื้นที่การศึกษา การจัดสรรงบประมาณภายในสถานศึกษา การนำเสนอแผนงบประมาณประจำปีต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตรวจสอบวงเงินที่ได้รับการจัดสรรตาม กฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้องการเบิกจ่ายงบประมาณ

3. การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน

3.1 การตรวจสอบติดตามการใช้เงินและผลการดำเนินงาน

แนวทางการปฏิบัติ

1) จัดทำแผนการตรวจสอบ ติดตามการใช้เงินทั้งเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณของสถานศึกษาให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ และแผนการใช้งบประมาณรายไตรมาส

2) จัดทำแผนการตรวจสอบ ติดตามผลการดำเนินงานตามข้อตกลงการให้บริการ ผลผลิตของสถานศึกษาให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ และแผนการใช้งบประมาณรายไตรมาส

3) จัดทำแผนการกำกับตรวจสอบ ติดตาม และป้องกันความเสี่ยงสำหรับโครงการที่มีความเสี่ยงสูง

4) ประสานงานแผนและดำเนินการตรวจสอบ ติดตาม และนิเทศให้เป็นไปตามแผนการตรวจสอบ ติดตามของสถานศึกษา โดยเฉพาะโครงการที่มีความเสี่ยงสูง

5) จัดทำข้อสรุปผลการตรวจสอบ ติดตาม และนิเทศ พร้อมทั้งเสนอข้อปัญหาที่อาจทำให้การดำเนินงานไม่ประสบผลสำเร็จ เพื่อให้สถานศึกษาเร่งแก้ปัญหาที่อาจทำให้การดำเนินงานไม่ประสบผลสำเร็จ เพื่อให้สถานศึกษาเร่งแก้ปัญหาได้ทันสถานการณ์

6) รายงานผลการดำเนินการตรวจสอบต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

7) สรุปข้อมูลสารสนเทศที่ได้และจัดรายงานข้อมูลการใช้งบประมาณผลการดำเนินงานของสถานศึกษาเป็นไตรมาสต่อเขตพื้นที่การศึกษา

3.2 การประเมินผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน

แนวทางการปฏิบัติ

1) กำหนดปัจจัยหลักความสำเร็จ และตัวชี้วัด (KEY PERFORMANCE INDICATORS : KOIS) ของสถานศึกษา

2) จัดทำตัวชี้วัดความสำเร็จของผลผลิตที่กำหนดตามข้อตกลงการให้บริการ ผลผลิตของสถานศึกษา

3) สร้างเครื่องมือเพื่อการประเมินผล ผลผลิตตามตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดไว้ตามข้อตกลงการให้บริการผลผลิตของสถานศึกษา

4) ประเมินแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาและจัดทำรายงานประจำปี

5) รายงานผลการประเมินต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและเขตพื้นที่การศึกษา

สรุปได้ว่า การตรวจสอบติดตามและประเมินผล การรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงานเป็นกระบวนการติดตามตรวจสอบการใช้เงินงบประมาณ การรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการ การจัดทำตัวชี้วัดความสำเร็จ และประเมินผลการดำเนินงาน

4. งานระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

4.1 การจัดการทรัพยากร

แนวทางปฏิบัติ

- 1) ประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานภายในสถานศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาทราบรายการสินทรัพย์ของสถานศึกษาเพื่อใช้ทรัพยากรร่วมกัน
- 2) วางระบบการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพร่วมกับบุคคลและหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน
- 3) สนับสนุนให้บุคลากร และสถานศึกษาร่วมมือกันใช้ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดประโยชน์ต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา

4.2 การระดมทรัพยากร

แนวทางปฏิบัติ

- 1) ศึกษาวิเคราะห์กิจกรรมและภารกิจงาน/โครงการ トラกรอบงบประมาณระยะปานกลาง (Medium Team Expenditure MTEF) และแผนปฏิบัติการประจำปีที่มีความจำเป็นต้องใช้วงงบประมาณรายได้งบประมาณไว้ เพื่อจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรมให้เป็นไปตามความเร่งด่วนและช่วงเวลา
- 2) สืบหาข้อมูลนักเรียนที่มีความต้องการได้รับการสนับสนุนการศึกษาตามเกณฑ์การรับทุนทุกประเภท ตั้งกรรมการพิจารณาคัดเลือกนักเรียนได้รับทุนการศึกษาโดยตรวจสอบข้อมูลเชิงลึกพร้อมกันให้มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน
- 3) ศึกษา วิเคราะห์แหล่งทรัพยากร บุคคล หน่วยงาน องค์กร และท้องถิ่นที่มีศักยภาพให้การสนับสนุนการจัดการศึกษา ตลอดจนติดต่อประสานความร่วมมืออย่างเป็นรูปธรรม
- 4) จัดทำแผนการระดมทรัพยากรทางการศึกษาและทุนการศึกษา โดยกำหนดวิธีการ แหล่งการสนับสนุน เป้าหมาย เวลาดำเนินงาน และผู้รับผิดชอบ

5) เสนอแผนการระดมทรัพยากรทางการศึกษาและทุนการศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความเห็นชอบ และดำเนินการในรูปคณะกรรมการ

6) เก็บรักษาเงินและเบิกจ่ายไปใช้ตามแผนปฏิบัติการประจำปีที่ต้องใช้วงเงินเพิ่มเติมให้เป็นไปตามระเบียบของทุนการศึกษา และระเบียบว่าด้วยเงินนอกงบประมาณทั้งตามวัตถุประสงค์และไม่กำหนดวัตถุประสงค์

กฎหมาย ระเบียบ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

4.3 การจัดการรายได้และผลประโยชน์

แนวทางปฏิบัติ

1) วิเคราะห์ศักยภาพของสถานศึกษาที่ดำเนินการจัดการรายได้และสินทรัพย์ในส่วนที่จะนำมาซึ่งรายได้และผลประโยชน์ของสถานศึกษาเพื่อจัดทำทะเบียนข้อมูล

2) จัดทำแนวปฏิบัติ หรือระเบียบของสถานศึกษาเพื่อจัดการรายได้ บริหารรายได้ ผลประโยชน์ตามแต่ละสภาพสถานศึกษาโดยไม่ขัดต่อกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

3) จัดหารายได้และผลประโยชน์ และจัดทำทะเบียนคุมเก็บรักษาเงินและเบิกจ่ายให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

กฎหมาย ระเบียบ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

4.4 กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา

แนวทางปฏิบัติ

1) สำรวจประเภทของกองทุน และจัดทำข้อมูลยอดวงเงินและหลักเกณฑ์ของแต่ละกองทุน

2) สำรวจความต้องการของนักเรียนและคัดเลือกเสนอให้กู้ยืมตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

3) ประสานความตระหนักแก่ผู้กู้ยืม

- 4) สร้างความตระหนักแก่ผู้เกี่ยวข้อง
- 5) ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงาน

4.5 กองทุนสวัสดิการเพื่อการศึกษา

แนวทางปฏิบัติ

1) จัดระบบสวัสดิการเพื่อการศึกษาของสถาบันศึกษาให้สอดคล้องและเป็นไปตามกฎหมายทั้งการจัดหาและการใช้สวัสดิการเพื่อการศึกษา

- 2) วางระเบียบการใช้จ่ายเงินสวัสดิการ
- 3) ดำเนินการจัดสวัสดิการให้เป็นไปตามระเบียบ
- 4) กำกับ ติดตาม ตรวจสอบให้เป็นไปตามระเบียบ

สรุปได้ว่าการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาเป็นการจัดหาวัสดุและทรัพย์สิน การเสนอแผนระดมทุน การศึกษาแหล่งทรัพยากรที่มีศักยภาพในการสนับสนุนการจัดการศึกษา กฎหมายและระเบียบมาเพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการบริหารจัดการศึกษา

5. การบริหารการเงิน

การเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน การจ่ายเงิน การนำส่งเงิน การโอนเงิน การกักเงินไว้เบิกเหลือในปี ให้เป็นไปตามขั้นตอนและวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนดสรุปได้ว่าการบริหารงานการเงินเป็นการจัดทำแผนการใช้จ่ายเงิน การเบิกเงิน การจ่ายเงิน การแต่งตั้งผู้รับผิดชอบ การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน การจัดทำรายงานเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด การจัดทำรายงานที่เป็นปัจจุบัน การนิเทศและการควบคุมการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่การเงิน การนำเสนอทางการเงินต่อผู้บริหาร ตามขั้นตอนและวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด

6. การบริหารบัญชี

6.1 การจัดทำบัญชีการเงิน

แนวทางปฏิบัติ

1) ตั้งยอดบัญชีระหว่างปีงบประมาณทั้งการตั้งยอดภายหลังการปิดบัญชีงบประมาณปีก่อน และการตั้งยอดก่อนปิดบัญชีปีงบประมาณปีก่อน

2) จัดทำกระดาษ ทำการโดยปรับปรุงบัญชีเงินงบประมาณโอนปิดบัญชีเงินนอกงบประมาณเข้าบัญชีทุน และบัญชีเงินรับฝากและเงินประกัน ตั้งยอดบัญชีสินทรัพย์ที่เป็นบัญชีวัสดุ หรือ (บัญชีสินค้าคงเหลือ) และบัญชีสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน พร้อมทั้งจัดทำใบสำคัญการลงบัญชีทั่วไป โดยใช้จำนวนเงินตามรายการหลังการปรับปรุง

3) บันทึกเปิดบัญชีคงค้าง (พึงรับพึงจ่าย : Accrual Basis) โดยบันทึกรายการด้านเดบิตในบัญชีแยกประเภท (สินทรัพย์และค่าใช้จ่าย) และบันทึกรายการด้านเครดิตในบัญชีแยกประเภท (หนี้สิน ทุน รายได้)

4) บันทึกบัญชีประจำวัน ให้ครอบคลุมการรับเงินงบประมาณ การรับรายได้จากการขายสินค้าหรือการให้บริการ การรับเงินรายได้ การจ่ายเงินงบประมาณ การจ่ายเงินงบประมาณให้ยืม การจ่ายเงินนอกงบประมาณให้ยืม การซื้อวัสดุหรือสินค้าคงเหลือ เงินทดรองจ่าย เงินมัดจำ และค่าปรับ รายได้จากเงินกู้ของรัฐ สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน การรับเงินบริจาค การรับเงินรายได้แผ่นดิน การถอนเงินรายได้แผ่นดิน การเบิกเงินงบประมาณแทนกัน การจ่ายเงินให้หน่วยงานที่ปฏิบัติตามระบบควบคุมการเงิน การรับเงินความรับผิดชอบทางละเมิด

5) สรุปรายการบันทึกบัญชีทุกวันทำการสรุปรายการรับหรือจ่ายเงินผ่านไปบัญชีแยกประเภทเงินสด เงินฝากธนาคาร และเงินฝากคลัง สำหรับรายการอื่นและรายการในสมุดรายวันทั่วไปให้ผ่านรายการเข้าบัญชีแยกประเภท ณ วันทำการสุดท้ายของเดือน

6) ปรับปรุงบัญชีเมื่อสิ้นปีงบประมาณ โดยปรับรายการบัญชีรายได้จากงบประมาณค้างรับค่าใช้จ่ายค้างจ่าย/รับที่ได้รับล่วงหน้า ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า/รายได้ค้างรับ วัสดุหรือสินค้าที่ใช้ไประหว่างงวดบัญชี ค่าเสื่อมราคา/ค่าตัดจำหน่าย ค่าเผื่อนี้สงฆ์จะสูญและหนี้สูญ

7) ปิดบัญชีรายได้และค่าใช้จ่ายเพื่อบันทึกบัญชีรายได้สูงกว่า(ต่ำกว่า) ค่าใช้จ่ายในงวดบัญชี และปิดรายการรายได้สูง(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายงวดบัญชี เข้าบัญชีรายได้สูง(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายสะสม แล้วให้ออนบัญชีรายได้แผ่นดินนำส่งคลังเข้าบัญชีรายได้แผ่นดิน หากมียอดคงเหลือให้ออนเข้าบัญชีรายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง

8) ตรวจสอบความถูกต้องของตัวเงินสดและเงินฝากธนาคารตามรายงานคงเหลือประจำวัน และงบพิสูจน์ยอดฝากธนาคาร ตลอดจนตรวจสอบความถูกต้องของบัญชีแยกประเภททั่วไปและการตรวจสอบความถูกต้องของบัญชีย่อยและทะเบียน

9) แก้ไขข้อผิดพลาดจากการบันทึกรายการผิดบัญชี จากการเขียนข้อความผิดหรือตัวเลขผิด จากการบันทึกตัวเลขผิดช่องบัญชีย่อยแต่ยอดรวมถูก โดยการขีดฆ่าข้อความหรือตัวเลขผิดลงลายชื่อชื่อย่อกำกับพร้อมวันเดือนปีแล้วเขียนข้อความหรือตัวเลขที่ถูกต้อง

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

- 1) หลักการนโยบายบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ ฉบับที่ 2
- 2) คู่มือแนวทางการปรับเปลี่ยนระบบบัญชีส่วนราชการจากเกณฑ์เงินสดเข้าสู่เกณฑ์คงค้าง

6.2 การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน

แนวทางการปฏิบัติ

- 1) จัดทำรายงานประจำเดือนส่งหน่วยงานต้นสังกัดสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน และกรมบัญชีกลาง ภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป โดยจัดทำรายงานรายได้แผ่นดิน รายงานรายได้ และค่าใช้จ่าย รายงานเงินประจำงวด
- 2) จัดทำรายงานประจำปี โดยจัดทำงบแสดงฐานะการเงิน จัดทำงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน งบกระแสเงินสดจัดทำโดยวิธีตรง จัดทำหมายเหตุประกอบงบการเงินและจัดส่งรายงานประจำปีให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานผ่านเขตพื้นที่การศึกษาและจัดส่งสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินและกรมบัญชีกลางตามกำหนดระยะเวลาที่กำหนด

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

หลักการนโยบายบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ ฉบับที่ 2

6.3 การจัดทำและจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียนและรายงาน

แนวทางการปฏิบัติ

จัดทำและจัดหาแบบพิมพ์ขึ้นใช้เองเว้นแต่เป็นแบบพิมพ์กลางที่เขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดหรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจัดทำขึ้นเพื่อจำหน่ายแจก

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

หลักการนโยบายบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ ฉบับที่ 2

สรุปได้ว่าการบริหารงานบัญชีในสถานศึกษาเป็นการจัดทำเอกสารทางบัญชีการเงินที่เป็นปัจจุบัน การเก็บเอกสารประกอบการจ่าย การพิสูจน์และตรวจสอบยอดเงินฝาก การ

จัดทำรายงานการเงิน การทำแผนจัดซื้อจัดจ้าง การจัดทำและการจัดหาแบบพิมพ์บัญชีทะเบียนและรายงาน

7. การบริหารพัสดุและสินทรัพย์

7.1 การจัดทำระบบฐานข้อมูลสินทรัพย์ของสถานศึกษา

แนวทางการปฏิบัติ

- 1) ตั้งคณะกรรมการหรือบุคลากรขึ้นสำรวจวัสดุ ครุภัณฑ์ ที่ดิน อาคาร และสิ่งก่อสร้าง ทั้งหมดเพื่อทราบสภาพการใช้งาน
- 2) จำหน่าย บริจาค หรือขายทอดตลาดให้เป็นไปตามระเบียบในกรณีที่หมดสภาพหรือไม่ได้ใช้ประโยชน์
- 3) จัดทำทะเบียนคุมทรัพย์สินที่เป็นวัสดุ ครุภัณฑ์ให้เป็นปัจจุบัน ทั้งที่ซื้อหรือจัดหาจากเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ ตลอดจนที่ได้จากการบริจาคที่ยังไม่ได้บันทึกมูลค่าไว้ โดยบันทึกทะเบียนคุมราคา วันเวลาที่ได้รับสินทรัพย์
- 4) จัดทะเบียนเป็นที่ราชพัสดุสำหรับที่ดิน อาคาร และสิ่งก่อสร้างในกรณีที่ยังไม่ดำเนินการและที่ยังไม่สมบูรณ์ให้ประสานกับกรมธนารักษ์หรือสำนักงานธนารักษ์จังหวัด เพื่อดำเนินการให้เป็นปัจจุบัน และให้จัดทำทะเบียนคุมในส่วนของโรงเรียนให้เป็นปัจจุบัน
- 5) จัดทำระบบฐานข้อมูลทรัพย์สินของสถานศึกษา ซึ่งอาจใช้โปรแกรมระบบทะเบียนคุมสินทรัพย์ก็ได้ ถ้าสถานศึกษามีความพร้อม
- 6) จัดทำระเบียบการใช้ทรัพย์สินที่เกิดจากการจัดหาของสถานศึกษา โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

7.2 การจัดหาพัสดุ

แนวทางการปฏิบัติ

- 1) วิเคราะห์แผนงาน งาน/โครงการ ที่จัดทำกรอบรายจ่ายล่วงหน้าระยะปานกลาง เพื่อตรวจดูกิจกรรมที่ต้องใช้พัสดุที่ยังไม่มีตามทะเบียนคุมทรัพย์สิน และเป็นไปตามเกณฑ์ความขาดที่กำหนดตามมาตรฐานกลาง

2) จัดทำแผนระยะปานกลางและจัดหาพัสดุทั้งในส่วนที่สถานศึกษาจัดหาเองและที่ร่วมมือกับสถานศึกษาหรือหน่วยงานอื่นจัดหา กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

7.3 การกำหนดรูปแบบรายการหรือคุณลักษณะเฉพาะและจัดซื้อจัดจ้าง

แนวทางการปฏิบัติ

- 1) จัดทำเอกสารแบบรูปรายการหรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์สิ่งก่อสร้างในกรณีที่เป็นแบบมาตรฐาน
- 2) ตั้งคณะกรรมการขึ้นกำหนดคุณลักษณะเฉพาะหรือแบบรูปรายการในกรณีที่ไม่เป็นแบบมาตรฐานโดยดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบ
- 3) จัดซื้อจัดจ้าง โดยตรวจสอบงบประมาณ รายละเอียด เกณฑ์ คุณลักษณะเฉพาะ ประกาศ จ่าย/ขายแบบรูปรายการหรือคุณลักษณะเฉพาะ พิจารณาของโดยคณะกรรมการ จัดทำสัญญาและเมื่อตรวจรับงานให้มอบเรื่องแก่เจ้าหน้าที่การเงินวางฎีกาเบิกเงินเพื่อจ่ายแก่ผู้ขาย/ผู้จ้าง

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535

7.4 การควบคุม บำรุงรักษา และจำหน่ายพัสดุ

แนวทางการปฏิบัติ

- 1) จัดทำทะเบียนคุมทรัพย์สินให้เป็นปัจจุบัน
- 2) กำหนดระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้ทรัพย์สิน
- 3) กำหนดให้มีผู้รับผิดชอบในการจัดเก็บควบคุม และเบิกจ่ายให้เป็นไปตามระบบและแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบพัสดุประจำปีอย่างสม่ำเสมอทุกปี
- 4) ตรวจสอบสภาพและบำรุงรักษาและซ่อมแซมทั้งก่อนและหลังการใช้งาน สำหรับทรัพย์สินที่มีสภาพไม่สามารถใช้งานได้ตั้งคณะกรรมการขึ้นพิจารณาและทำจำหน่าย หรือขอถอนกรณีเป็นสิ่งปลูกสร้าง

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

- 1) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- 2) พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2518

สรุปได้ว่าการบริหารพัสดุและสินทรัพย์กระบวนการที่สถานศึกษาจัดให้มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลสินทรัพย์ของสถานศึกษา การจัดหาวัสดุ การจัดซื้อจัดจ้าง การจัดทำบัญชีควบคุมพัสดุ การตรวจสอบการเบิกจ่ายพัสดุ การบำรุงรักษาและการจำหน่ายพัสดุ

2.5 ขอบข่ายหน้าที่และความรับผิดชอบด้านการเงินของผู้บริหารสถานศึกษา

ธีรพงศ์ ธงภักดิ์ (2543 : 10) ได้กล่าวสรุปขอบข่ายหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษาว่า ผู้บริหารนั้นคือผู้มีอำนาจสูงสุดตามกฎหมาย ในการปกครองบังคับบัญชาข้าราชการและเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานทุกคน ภารกิจของผู้บริหาร คือ เป็นผู้นำในการกำหนดนโยบายและการวางแผนการดำเนินงาน แล้วนำไปสู่การปฏิบัติ ดังนั้นขอบข่ายหน้าที่ความรับผิดชอบด้านการเงินของผู้บริหารก็คือ เป็นผู้นำในการวางแผนการใช้จ่ายเงิน แล้วคอยควบคุม ดูแล ตรวจสอบ การใช้จ่ายเงินและการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่การเงินให้ถูกต้องตามแผนการเงินและถูกต้องตามระเบียบ กฎหมาย คำสั่ง และแนวทางปฏิบัติทางราชการ การที่จะให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างถูกต้องนั้น ผู้บริหารต้องมีการพัฒนาและให้ความรู้ทางการเงิน แก่บุคลากรในหน่วยงานอย่างสม่ำเสมอด้วย

ผดุง อัมพรมุณี (2544 : 41) ได้กล่าวสรุปถึงหลักการบริหารงานงบประมาณไว้ดังนี้

1. หลักการคาดการณ์ไกล
2. หลักการประชาธิปไตย
3. หลักการดุลยภาพ
4. หลักสารัตถประโยชน์
5. หลักยุติธรรม
6. หลักสมรรถภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545 : 48) ได้กล่าวถึงหลักการบริหารงานงบประมาณหรือการใช้งบประมาณว่ามี 5 ประการ ดังนี้

1. ตรงตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไข
2. ตรงตามวัตถุประสงค์ นโยบาย เป้าหมายของแผนงาน งานโครงการ
3. ถูกต้องตามระเบียบวิธีการงบประมาณ การเงินและพัสดุ
4. ทันตามเวลาที่กำหนด

5. มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทุกชั้นตอน

2.6 ประสบการณ์ในการบริหาร

ประสบการณ์ คือ ความชำนาญ ความจัดเจน ความชำนาญ ความเชี่ยวชาญ ความจัดเจนที่เกิดจากการกระทำหรือได้พบเห็นมา กระปุก (kapook,2556 : ไม่ปรากฏเลขหน้า)

ประสบการณ์ หมายถึง ความรู้ที่เกิดจากการที่เราได้กระทำหรือได้พบเห็นบางสิ่งบางอย่างมาในชีวิต เช่น เคยประสบกับทุกข์ภัย เคยเห็นจรวดและยานอวกาศ เป็นต้น เหล่านี้ เรียกว่า ประสบการณ์ชีวิต วิกิพีเดีย (wikipedia,2556 : ไม่ปรากฏเลขหน้า)

ประสบการณ์ หมายถึง ความจัดเจนที่เกิดจากการกระทำหรือได้พบเห็นมา และประสบการณ์ก็เป็นสิ่งที่มีคุณค่าในการเรียนรู้ทุก ๆ ด้าน (โรงเรียนหั่นคำพิทยาคม,2556 : ไม่ปรากฏเลขหน้า)

2.7 ขอบข่าย หน้าที่และความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่การเงิน

การดำเนินงานในองค์กรนอกจากผู้บริหารแล้วที่มีบทบาทในการบริหารงานการเงิน บุคคลหนึ่งที่มีบทบาทอย่างยิ่งต่อการพัฒนาองค์กรนั้นคือเจ้าหน้าที่การเงิน เพราะผลความสำเร็จส่วนหนึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากความตั้งใจและความเอาใจใส่ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้รับผิดชอบเจ้าหน้าที่การเงินจึงความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ คำสั่งและแนวทางในการปฏิบัติงานตามระเบียบราชการ ซึ่งมีหน้าที่ความรับผิดชอบดังนี้ (โรงเรียนเพชรบูรณ์การ์เด็นฮิลล์ ,2556 : ไม่ปรากฏเลขหน้า)

1. ตรวจสอบบัญชีรับ – จ่าย ประจำวัน
2. ตรวจสอบบัญชีประจำเดือน
3. ตรวจสอบงบการเงิน
4. ตรวจสอบการใช้จ่ายต่าง ๆ ของหมวดและฝ่ายต่างๆ
5. ตรวจสอบการจ่ายเงินสดย่อย
6. สืบราคาของที่ต้องซื้อ โดยแยกสืบราคาจากผู้ซื้อ และทำการสรุป
7. รับผิดชอบจ่ายเงินตามจำนวนในโครงการที่ได้รับอนุมัติจากผู้อนุมัติ
8. ติดตามการทำงานของเจ้าหน้าที่ในฝ่ายการเงิน
9. ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานต่างๆ ให้เป็นไปตามงบประมาณ

ที่ขออนุมัติ

10. จัดทำเอกสารเปลี่ยนแปลงค่าธรรมเนียมการเรียน และค่าธรรมเนียมอื่น

ธีรพงศ์ ชงภักดิ์ (2543 : 10) ได้กล่าวถึงขอบข่ายของเจ้าหน้าที่การเงินว่า เจ้าหน้าที่การเงินนั้นมีการกิจหลักที่จะต้องปฏิบัติ 2 ประการ คือ เป็นผู้ช่วยผู้บริหารทางการเงิน โดยช่วยทางการเงินวางแผนการเงิน การควบคุมดูแล การตรวจสอบการเงิน และอีกประการหนึ่งคือเป็นผู้ลงมือปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหาร เช่น การจ่ายเงิน การจัดทำบัญชีและเอกสารการเงิน

2.8 ปัจจัยเสริมสร้างความเป็นนักบริหารมืออาชีพ

คุณลักษณะและบทบาทที่สำคัญของการเป็นนักผู้บริหารการศึกษามืออาชีพนั้นยังมีปัจจัยเสริมบางประการที่จะเป็นตัวชี้วัด (Indicators) สำคัญของการเป็นนักบริหารการศึกษามืออาชีพ ได้อย่างสง่างาม เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายต่อการปฏิบัติภารกิจตามบทบาท หน้าที่เชิงบริหารจัดการศึกษา ในสถานศึกษา ปัจจัยบ่งบอกความสำคัญเหล่านี้ ได้แก่

1. คุณวุฒิด้านการศึกษา เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญจะต้องมี กล่าวคือ ต้องมีคุณวุฒิด้านการศึกษา ตรงตามคุณสมบัติ ที่กำหนดในกฎหมายวิชาชีพ โดยเฉพาะในยุคลปฏิรูปการศึกษาที่ต้องการมืออาชีพทางการบริหาร บุคคลเหล่านี้ต้องมีคุณวุฒิระดับปริญญาตรี โท เอก ด้านการศึกษา เป็นสำคัญ

2. ประสบการณ์การปฏิบัติงาน ต้องมีประสบการณ์สั่งสมในการปฏิบัติงานที่ผ่านมา โดยเฉพาะ ประสบการณ์ ๖ ด้านการบริหารทางการศึกษาในองค์กรทางการศึกษาระดับต่างๆ ในตำแหน่งทาง การบริหารการศึกษา ที่ได้ดำเนินบทบาทภารกิจตามสายงานที่กำหนดไว้

3. ประสบการณ์การฝึกอบรม ศึกษา ดูงาน ผู้บริหารการศึกษามืออาชีพต้องได้รับการเพิ่มพูน ประสบการณ์ ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ก้าวทันการเปลี่ยนแปลง ทั้งในด้านการฝึกอบรมหลักสูตรต่างๆ การศึกษาดูงานจากแหล่งวิทยาการความรู้ สามารถนำประสบการณ์ที่ได้รับ มาพัฒนาองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. การสร้างผลงานทางวิชาการ เป็นองค์ประกอบของการสร้างนักบริหาร การศึกษาก้าวสู่มืออาชีพ โดยมีผลงานทางวิชาการเป็นเครื่องมือยืนยันถึงศักยภาพดังกล่าว ผลงาน สามารถจัดกระทำได้หลายรูปแบบ ทั้งด้านการวิเคราะห์งานวิจัย การเขียนและเรียบเรียงเอกสารทาง วิชาการ การเขียนบทความ ตำรา ฯลฯ ออกเผยแพร่แก่หน่วยงานอื่นๆ ให้แพร่หลายทั่วถึง รวมทั้ง การเป็นวิทยากรเผยแพร่ความรู้ นวัตกรรมต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. ผลงานดีเด่นที่สั่งสมไว้ผลสำเร็จจากการปฏิบัติงานของผู้บริหารการศึกษามืออาชีพ อาจดูจากหลักฐาน ที่เป็นผลงานที่สั่งสมไว้ จนเป็นที่ประจักษ์แก่ชุมชน สังคม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย

6. ลักษณะเฉพาะของเอกัตบุคคล เป็นลักษณะเฉพาะตัว (Character) ที่นักบริหารการศึกษามืออาชีพ ควรเสริมสร้างให้บังเกิดขึ้น ได้แก่

- 6.1 มีบุคลิกที่ดี สง่างาม น่านับถือ
- 6.2 มีความขยันหมั่นเพียร สัมมาอาชีพ
- 6.3 มีความรับผิดชอบสูงทั้งต่อตนเอง ครอบครัว หน่วยงาน
- 6.4 มีความซื่อสัตย์ สุจริต
- 6.5 ตรงต่อเวลา บริหารเวลาได้ดี
- 6.6 กระตือรือร้นในการทำงาน
- 6.7 ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
- 6.8 รักษาระเบียบวินัยได้ดี เป็นแบบอย่างที่ดี

สรุปได้ว่า แนวทางการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการกำหนดขอบข่ายเอาไว้ทั้งหมด 7 ด้านได้แก่ การจัดทำและเสนอขอ งบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงิน และผลการดำเนินงาน การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารการเงิน การบริหารบัญชี การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ เพื่อให้สถานศึกษาทั่วประเทศได้นำมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ชุมชน สังคมและประเทศชาติ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

ธีรพงศ์ ธงภักดิ์ (2543 : 77-79) ได้วิจัยเรื่องปัญหาการบริหารเงินบำรุงการศึกษาและแนวทางการแก้ไขปัญหาตามทัศนะของผู้บริหารและหัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานงบประมาณ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11 พบว่า

1. ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงิน มีความเห็นว่าปัญหาการบริหารเงินบำรุงการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 5 ด้าน พบว่า มีปัญหาในระดับน้อยทุกด้าน โดยพบว่าด้านที่มีปัญหาอันดับแรก คือด้านการจัดทำแผนการใช้จ่ายเงิน รองลงไปตามลำดับ คือ ด้านการตรวจสอบเงิน ด้านการเก็บรักษาเงิน ด้านการจ่ายละด้านการรับเงิน

2. ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารเงินบำรุงการศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11 อยู่ในระดับน้อยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน ทั้งผู้บริหารในโรงเรียนขนาดกลางและใหญ่ โดยพบว่าด้านที่เป็นปัญหาอันดับแรก คือด้านการจัดทำแผนการใช้จ่ายเงิน รองลงมาตามลำดับคือ ด้านการเก็บรักษาเงิน ด้านการตรวจสอบเงิน ด้านการจ่ายเงิน และด้านการรับเงิน

3. เจ้าหน้าที่การเงินขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีความเห็นต่อปัญหาการบริหารเงินบำรุงการศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11 อยู่ในระดับน้อยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่เป็นปัญหาอันดับแรกคือ ด้านการจัดทำแผนการใช้จ่ายเงิน รองลงไปตามลำดับคือ ด้านการเก็บรักษาเงิน ด้านการตรวจสอบเงิน ด้านการจ่ายเงิน และด้านการรับเงิน เมื่อพิจารณาเจ้าหน้าที่แยกตามขนาดพบว่า เจ้าหน้าที่การเงินโรงเรียนขนาดใหญ่มีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารเงินบำรุงการศึกษาในระดับน้อยทุกด้าน สำหรับเจ้าหน้าที่การเงินโรงเรียนขนาดกลาง มีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารเงินบำรุงการศึกษาในระดับกลาง ยกเว้นด้านการเก็บรักษาเงินที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

4. เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อระดับปัญหาระหว่างผู้บริหารกับเจ้าหน้าที่การเงิน ในภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบตามขนาดโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารเงินบำรุงการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นิวัฒน์ นิลแก้ว (2546 : 63-65) ได้วิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการจัดทำและการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองเชียงใหม่ พบว่าโรงเรียนนำร่องการใช้ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ได้รับการคัดเลือกจากหน่วยงานต้นสังกัดมากกว่าการสมัครเข้าร่วม แต่เมื่อเข้าร่วมแล้ว บุคลากรในโรงเรียนนำร่องก็ได้รับการประชุม / อบรม / สัมมนา และได้รับเอกสารเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานเพียงพอ

จากการทดลองโครงการนำร่องมาระยะหนึ่งแล้ว ปรากฏว่าการจัดทำและบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ไม่แตกต่างจากการจัดทำงบประมาณแบบเดิมมากนัก แต่ผู้ให้ข้อมูลส่วนหนึ่งระบุว่าผลการดำเนินงานดีกว่าเดิม

สรุปโดยภาพรวมแล้ว ผู้ทำงานและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดทำและบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานนั้น ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจ ในขั้นตอนการจัดทำแผนกลยุทธ์เป็นอย่างดี แต่ขั้นนำไปใช้นั้นยังไม่เข้าใจเท่าที่ควร แต่มีความเชื่อมั่นว่า ถ้ามีการปฏิบัติครบทุกขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง จะทำให้เกิดผลดีขึ้นแก่องค์กร

ส่วนปัญหาของโรงเรียนนำร่องระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานนั้น โดยภาพรวมเป็นเรื่องของความไม่สมบูรณ์และความไม่ต่อเนื่องของโครงการ ผู้ปฏิบัติเกิดความไม่แน่ใจในการจัดสรรงบประมาณจากหน่วยเหนือ

เรื่องความสำเร็จของการดำเนินงานระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โดยภาพรวมแล้วผู้ให้ข้อมูลจากทุกโรงเรียนมีความเห็นว่า มีความสำเร็จพอสมควร ครูมีความรู้ในด้านระบบงบประมาณแบบใหม่ดีขึ้นและสามารถใช้งานได้จริง ปัญหาใดที่มีอยู่เป็นเรื่องปกติที่ต้องพยายามแก้ไขต่อไป เพื่อให้เป็นระบบที่สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ประทีป เดชพันธ์ (2546 : 91) ได้วิจัยเรื่อง สภาพการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานในโรงเรียนสังกัดงานประถมศึกษา อำเภอเมืองอุบลราชธานี พบว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่การเงินโรงเรียนเห็นว่า สภาพการบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดงานประถมศึกษา อำเภอเมืองอุบลราชธานีในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่การเงินโรงเรียนที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดงานประถมศึกษา อำเภอเมืองอุบลราชธานีในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

3. ผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่การเงินโรงเรียนที่ปฏิบัติในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดงานประถมศึกษา อำเภอเมืองอุบลราชธานีในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ยุทธศักดิ์ ربว (2546 : 86) ได้วิจัยเรื่อง ความพร้อมของผู้บริหารและคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน พบว่า

1. ผู้บริหารและคณะกรรมการสถานศึกษามีความพร้อมด้านความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณโดยมุ่งเน้นผลงานระดับปานกลาง ผู้บริหารและคณะกรรมการสถานศึกษามีความพร้อมด้านการเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการบริหารงานงบประมาณโดยมุ่งเน้นผลงานในระดับมาก

2. ความพร้อมของผู้บริหารและคณะกรรมการสถานศึกษาด้านความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณโดยมุ่งเน้นผลงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกอายุ ส่วนสำหรับความพร้อมด้านการเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการบริหารงานงบประมาณโดยมุ่งเน้นผลงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการบริหาร ส่วนความพร้อมของคณะกรรมการสถานศึกษาด้านการเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการบริหารงานงบประมาณโดยมุ่งเน้นผลงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามอายุและประสบการณ์ในการบริหาร

3. ความพร้อมของผู้บริหารสถานศึกษาด้านความรู้ความเข้าใจ กับด้านการเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการบริหารงานงบประมาณโดยมุ่งเน้นผลงาน มีความสัมพันธ์เชิงบวก

สุพรรณ สุวรรณนัง (2546 : 88) ได้วิจัยเรื่อง การดำเนินการงบประมาณในโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า

1. การดำเนินงานในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกโดยภาพรวมและทุกรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ปัญหาที่เกิดจากการบริหารงบประมาณในโรงเรียนประถมศึกษา พบว่ามีปัญหานโยบายระดับสูง การจัดบุคลากรรับผิดชอบงานการเงินโรงเรียน ขาดข้อมูลในการพิจารณาอนุมัติ ไม่มีหลักเกณฑ์การปฏิบัติงานที่เหมาะสม และการตรวจสอบการใช้งบประมาณ

บัณฑิต แสงกล้า (2547 : 92) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีสภาพการบริหารงานงบประมาณทั้ง 7 ด้าน คือ การวางแผนงบประมาณ การคำนวณต้นทุนผลผลิต การจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน การบริหารสินทรัพย์และการตรวจสอบภายในมีปัญหาในระดับปานกลาง ส่วนการจัดระบบการ

จัดซื้อจัดจ้าง การบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงานการบริหารสินทรัพย์ มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

บุญชู ราชสุวรรณ (2548 : 78-79) ได้วิจัยเรื่อง ปัญหาการบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 พบว่า

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับปัญหาการบริหารงาน งบประมาณและการเงินของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบระดับปัญหาการบริหารงาน งบประมาณและการเงินของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 พบว่า มีประสิทธิภาพการบริหารและขนาดสถานศึกษาต่างกัน พบว่า

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 ที่มีประสิทธิภาพการบริหาร มีปัญหาการบริหารงานงบประมาณและการเงินไม่แตกต่างกัน

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 ที่มีปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีปัญหาการบริหารงานงบประมาณและการเงิน ไม่แตกต่างกัน

ไพโรจน์ กิ่งพิลา (2549 : 97-102) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 พบว่า

1. การบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูการเงินในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูการเงินที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสิทธิภาพการทำงานต่างกัน มีความเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูการเงินที่ทำงานอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ธงชัย เปรมชนม์ (2550 : 70-72) ได้วิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรีเขต 1 พบว่า

1. สภาพการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรีเขต 1 โดยภาพรวมพบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่มาก ส่วนขนาดกลางและเล็กมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน คือ การจัดทำและเสนอของบประมาณ การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงิน ผลการดำเนินงาน และการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ระดับมาก 2 ด้านคือ การจัดสรรงบประมาณและการบริหารบัญชี ระดับมากที่สุด 2 ด้านคือ การบริหารการเงินและการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ โรงเรียนขนาดกลางมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางเกือบทุกด้าน ยกเว้นการบริหารการเงิน การบริหารการบัญชี และการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ มีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย 1 ด้าน คือ การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงิน ผลการดำเนินงาน อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้านคือ การจัดทำและเสนอของบประมาณ และการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ระดับมาก 3 ด้านคือ การการจัดสรรงบประมาณและการบริหารบัญชี บริหารพัสดุและสินทรัพย์ ระดับมากที่สุด 1 ด้านคือ การบริหารการเงิน

2. ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรีเขต 1 พบว่าโรงเรียนทั้งสามขนาดโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เกือบทุกด้าน เฉพาะด้านการบริหารการเงิน การบริหารการบัญชี ไม่แตกต่างกันและด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงิน ผลการดำเนินงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยภาพรวมปรากฏว่าโรงเรียนขนาดใหญ่แตกต่างกับโรงเรียนขนาดกลางและเล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โรงเรียนขนาดกลางและเล็ก ไม่แตกต่างกัน

3. ปัญหาการบริหารงานบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรีเขต 1 พบว่าโรงเรียนทั้งสามขนาด พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อย โรงเรียนขนาดใหญ่มีปัญหาน้อยกว่าขนาดปานกลางและขนาดเล็ก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่มีปัญหาน้อยเป็นส่วนใหญ่ มีปัญหาระดับปานกลาง 1 ด้าน คือการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ปัญหาน้อยที่สุด 2 ด้าน คือการบริหารการเงิน และ

การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ โรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับปานกลาง มีปัญหาน้อย 1 ด้าน คือ การบริหารการเงิน

4. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรีเขต 1 พบว่าโรงเรียนทั้งสามขนาดโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้านเมื่อทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยภาพรวมพบว่าโรงเรียนขนาดเล็กแตกต่างกับโรงเรียนขนาดใหญ่และกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางไม่แตกต่างกัน

บุญทัย สุระมุล (2550 : 89-90) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 พบว่า

1. ข้าราชการครูมีความเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผู้บริหารและครูการเงินมีความเห็นต่อสภาพการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยรวมและด้านการวางแผนงบประมาณ และการรายงานทรัพย์สินทางการเงินและผลการดำเนินงานมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการจัดระบบจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารการเงินและการควบคุมงบประมาณไม่แตกต่างกัน

3. ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความเห็นต่อสภาพการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยรวมและด้านการวางแผนงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การรายงานทรัพย์สินทางการเงินและผลการดำเนินงานมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนด้านการบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณไม่แตกต่างกัน

2. งานวิจัยต่างประเทศ

โบแมน (Bouman, 1994 : 1246 -A ; อ้างถึงใน ไอพี ะยีสานเม็ง, 2552 : 37) ได้ศึกษาการบริหารการเงินเกี่ยวกับการจัดเก็บเงินบำรุงการศึกษาของโรงเรียนในเขตชนบทของรัฐบริติชโคลัมเบีย 7 แห่ง ผลการศึกษาพบว่า การเรียกเก็บเงินบำรุงการศึกษา โรงเรียนต้องคำนึงถึงโย

บายทางด้านการรับเงิน จ่ายเงิน นโยบายและแนวปฏิบัติในการเก็บเงินบำรุงการศึกษาของโรงเรียนต้องสอดคล้องและสนองกิจกรรมตามหลักสูตร และการเก็บเงินบำรุงการศึกษาในอัตราที่เหมาะสมจะทำให้โรงเรียนมีเงินไว้ใช้จ่ายในกิจกรรมการเรียนการสอนเพิ่มเติมที่ ตามความจำเป็น

รูเบนสไตน์ (Robensein, 1998 : 3015 – A ; อ้างถึงใน ไอพี หะยิสานึง, 2552 : 37) ได้ทำการศึกษาเรื่องการจัดสรรและแหล่งงบประมาณของโรงเรียนระดับต่างๆ ในชิคาโก : กระบวนการและผลลัพธ์ ผลการศึกษาพบว่า โรงเรียน ส่วนใหญ่ โดยเฉพาะระดับประถมศึกษาพยายามเชื่อมโยงการตัดสินใจใช้จ่ายกับจุดมุ่งหมายของโรงเรียน แม้ว่าการบริหารงบประมาณจะเป็นลักษณะการกระจายอำนาจในแนวกว้างในเขตท้องที่ แต่ก็พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีอิทธิพลมากที่สุดในการบริหารงบประมาณ อำนาจของผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ รวมทั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้ปกครองมีน้อยมาก การวิเคราะห์ที่เชื่อมโยงกระบวนการจัดสรรงบประมาณกับรูปแบบการใช้จ่ายของโรงเรียนพบอีกว่า โรงเรียนมีแนวโน้มที่จะตัดสินใจใช้จ่ายเงินเพื่อการจัดการเรียนการสอนในสัดส่วนที่สูง

ริปาตราโซน (Ripatrzone, 1999 : 2282-A ; อ้างถึงใน ไอพี หะยิสานึง, 2552 : 38) ได้ทำการศึกษา กรณีศึกษาเรื่องการวางแผนการเงินของโรงเรียนระดับท้องถิ่นสแตนโฮป การศึกษาในครั้งนี้ได้สำรวจความคิดในการใช้ตัวชี้วัดที่เป็นสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกและใช้วิธีการทางนิเวศ ในการจัดสรรงบประมาณของโรงเรียน ปัญหาที่ศึกษาได้แก่

1. การพยากรณ์ระยะยาว (3 ปี) ขององค์ประกอบหลักของของงบประมาณภายในสามารถจะให้ข้อมูลที่มีความหมายแก่คณะกรรมการการศึกษาและองค์กรบริหารส่วนกลาง ในการวางแผนการเงินของโรงเรียนท้องถิ่นได้หรือไม่ คำตอบจากการศึกษาค้นคว้านี้คือสามารถให้ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าได้รวบรวมข้อมูลที่เป็นแนวโน้มมาอธิบายแรงขับเคลื่อนของ งบประมาณโรงเรียน

2. การพยากรณ์ระยะยาว (3 ปี) ของตัวชี้วัดทางการเงินภายนอก สามารถให้ข้อมูล ที่มีความหมายแก่คณะกรรมการการศึกษาและองค์กรการบริหารกลางในการวางแผนการเงินของโรงเรียนท้องถิ่นหรือไม่ ผลการศึกษาสามารถให้ข้อมูลได้ พบว่าตัวชี้วัดภายนอก มากมายมีความสัมพันธ์กับขบวนการงบประมาณของโรงเรียนสแตนโฮป ซึ่งตัวชี้วัดเหล่านี้ จะไม่ถูกพิจารณาเลยถ้าไม่ใช้รูปแบบการวางแผนนี้

3. การเปรียบเทียบปัจจัยสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกระยะยาวจะสามารถให้ข้อมูลใหม่ที่เป็นประโยชน์แก่คณะกรรมการการศึกษาและองค์กรบริหารกลาง ในการวางแผนการเงิน

ของโรงเรียนในท้องถิ่นหรือไม่ การศึกษาพบว่าข้อมูลที่รวบรวมได้ สามารถใช้เป็น ข้อมูลในการทำนารายได้เพิ่มขึ้นหรือลดลงเพื่อการวางแผนได้

เฮนส (Haynes, 2000 : 2304 – A ; อ้างถึงใน ไอพี หะยีสาแม็ง, 2552 : 38) ได้ทำการศึกษาเรื่องการเงินของโรงเรียนของรัฐในนิวยอร์ก : การวิเคราะห์แนวโน้มความเสมอภาค 1983- 1988 การศึกษาในครั้งนี้ได้ทำการสำรวจ 3 ประเด็น คือ ความเป็นธรรมของผู้เสียภาษี ความเป็นธรรมของเด็กที่รับการศึกษา และความเป็นกลางทางทรัพย์สิน ผลการศึกษาได้แสดงรูปแบบที่ผสมผสานในด้านต่างๆ มาตรการบางประการที่ใช้วัด แสดงให้เห็นว่ามีการปรับปรุงหรือไม่มีการปรับปรุง ในการเปรียบเทียบก่อนและหลังการปฏิรูปในด้านความเป็นธรรมไม่ได้มีความก้าวหน้ามาก

สปิงเลอร์ (Spengler, 2002 : 60 ; อ้างถึงใน สมศักดิ์ กรอบสูงเนิน, 2552 : 59) ได้ทำการศึกษาแนวทางการจัดการด้านการเงิน ของโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า มีความจำเป็นที่ผู้จัดการต้องทราบที่มาของการศึกษาเพื่อจะกำหนดรูปแบบของการศึกษาในอนาคตได้ คำนี้ถึงการบริหารจัดการ โรงเรียนแบบบูรณาการและการบริหารการเงินโรงเรียน การบริหารงบประมาณโรงเรียนเป็นองค์ประกอบจำเป็นมากต่อการจัดการโรงเรียนอย่างเป็นระบบ รูปแบบการบริหารจัดการงบประมาณการเงินของโรงเรียนในช่วงแรก คือ การวางแผนโดยการสำรวจภาพรวมเกี่ยวกับโรงเรียนก่อน นำเป้าหมายและแผนงบประมาณที่ได้ไปกำหนดภารกิจและวิสัยทัศน์ ยังมีการปฏิบัติการ และแผนเป็นองค์ประกอบในการตัดสินใจรูปแบบการบริหารจัดการงบประมาณ ในช่วงที่ 2 เป็นการกำหนดแผนปฏิบัติการและในระยะสุดท้ายเป็นการควบคุมหรือการจัดทำบัญชี นอกจากนี้การบริหารจัดการ โรงเรียนอย่างประหยัดควรได้รับการกำหนดเป็นารจัดการโรงเรียนในเบื้องต้นอีกด้วย

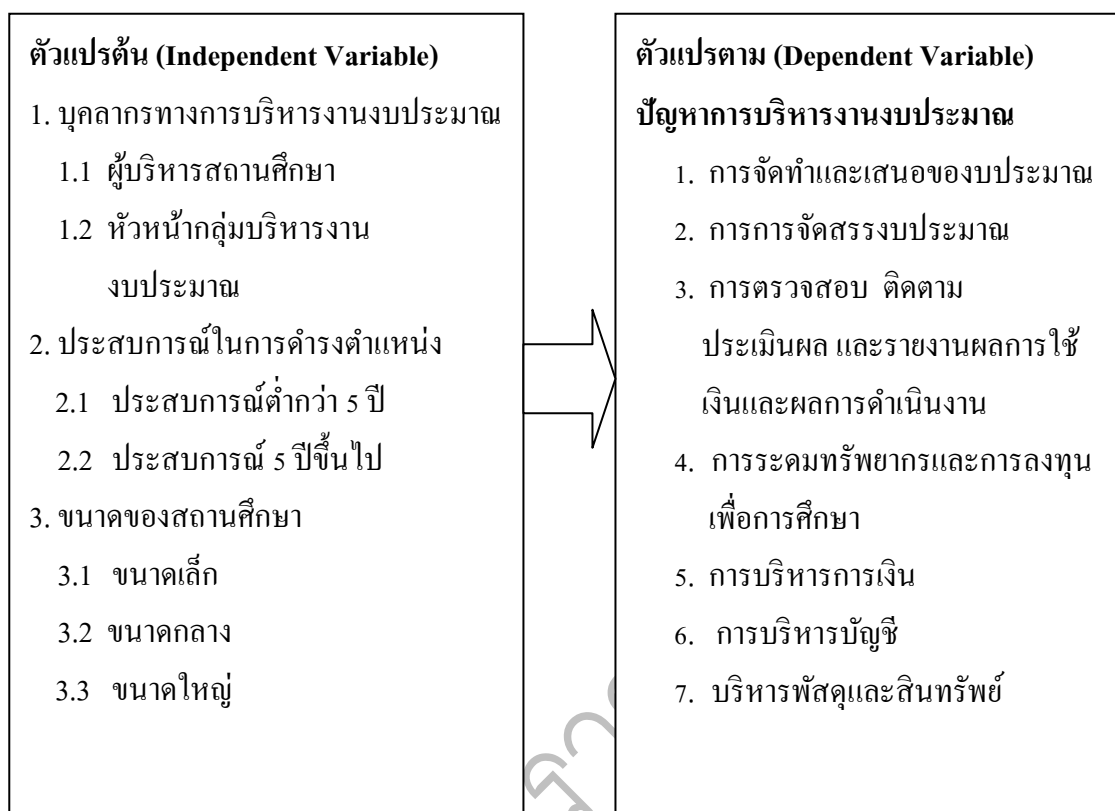
โคลเวอร์ (Clover, 2002 : 3249-A ; อ้างถึงใน สมศักดิ์ กรอบสูงเนิน, 2552 : 60) ได้ทำการศึกษาบทวิเคราะห์การจัดลำดับความสำคัญของครูใหญ่ในการกระจายอำนาจของงบประมาณที่โรงเรียนเขตคัมเบอร์แลนด์ ฟาเยทวิลล์ รัฐนอร์ทแคโรไลนา จากการศึกษาพบว่าครูใหญ่ในเขตคัมเบอร์แลนด์ต้องการควบคุมเงินทุนที่สามารถนำไปพัฒนากระบวนการสอนได้ต่อไป ได้เกิดการปฏิรูปในรัฐแคโรไลนาเหนือที่มีความสำคัญเพราะจะเป็นการเตรียมความพร้อมให้นักศึกษาของศตวรรษที่ 21 และบรรดาครูใหญ่เห็นว่าควรมีการยืดหยุ่นทางการเงินด้วยครูใหญ่ไม่ได้ระบุชัดเจนถึงระบบการเงินของโรงเรียน แต่ต้องการให้การใช้เงินทุนเชื่อมโยงกับโครงการที่กำหนดอย่างยืดหยุ่น ทางโรงเรียนพิจารณาเงินเดือนและสวัสดิการของลูกจ้างซึ่งเป็น

ความสำคัญ อันดับแรกของงบประมาณให้มีความยืดหยุ่นน้อยที่สุด จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ ประเมินจากการสัมภาษณ์พบว่า การกระจายอำนาจงบประมาณสามารถพัฒนาโครงการทางการศึกษาโดยปราศจากการเพิ่มเงินทุนของงบประมาณการศึกษา

วิทนี (Whitney, 2002 : 72-A ; อ้างถึงใน สมศักดิ์ กรอบสูงเนิน, 2552 : 59) ได้ ทำการศึกษา เรื่อง การบริหารการเงินในสถานศึกษา ต่อผลกระทบที่เกิดจากความคิดเห็นของ สาธารณชน โดยศึกษาปัญหาการใช้เงินงบประมาณที่เกิดจากความคิดเห็นของสาธารณชน ทำการศึกษาปัญหาการใช้งบประมาณ ของโรงเรียนในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และใน ระดับอุดมศึกษา มุ่งเน้นไปที่ความพอใจ ในการจ่ายค่าเล่าเรียนของสาธารณชน พบว่า ปัจจัยที่ ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมการเงินของสถานศึกษามีความเกี่ยวข้องซ้ำของรัฐบาลที่ออกกฎหมายไม่ทันกับ ข้อกำหนดทางการเงินของสถาบันการศึกษา ข้อเสนอเพิ่มภาษี การออกกฎหมายของรัฐที่มุ่งเน้นใน การพัฒนาระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเครื่องมือการประเมินผลสัมฤทธิ์ และพบว่าการจัด การเงินทางการศึกษานั้น จะประสบผลสำเร็จมากขึ้นเมื่อค่าใช้จ่ายนั้นถูกนำไปพัฒนาการเรียนการสอนซึ่งเป็นที่ต้องการ ของท้องถิ่น คือได้ถูกอธิบายต่อสาธารณชนอย่างโปร่งใสแล้ว และ นอกจากนี้การช่วยเหลือจากหน่วยงานสาธารณชนก็เป็นสิ่งสำคัญ

สรุปได้ว่าการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้า กลุ่มบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาต้องเห็นความสำคัญของงานด้านการบริหารงบประมาณ และการเงิน ต้องมีความรู้ ความเข้าใจเรื่อง กฎระเบียบ คำสั่ง และมติคณะรัฐมนตรี ที่เกี่ยวข้อง กับงานธุรการ การเงินและงานงบประมาณเป็นอย่างดี และต้องปฏิบัติอย่างถูกต้อง ตลอดจนการ นิเทศ กำกับ ดูแลผู้ปฏิบัติงานด้านนี้ ถ้าปล่อยปละละเลยอาจจะทำให้เกิดปัญหาได้ ดังผลการวิจัย มีปัญหาสอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่ แต่มีบางท่านที่มีการค้นพบต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปัจจัย หลายประการเช่น ตัวแปรด้านประสบการณ์ของผู้บริหารโรงเรียน ขนาดของโรงเรียน ผู้วิจัยจึง อาศัยผลการวิจัยที่กล่าวมา เป็นแนวทางกำหนดปัญหา ตัวแปร ในการวิจัยเรื่อง สภาพการ บริหารงาน งบประมาณและการเงินของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปัตตานีเขต 3 และจะได้นำผลการวิจัยนี้ไปใช้ประโยชน์ในการบริหารงาน งบประมาณและการเงินในระดับต่างๆต่อไป

กรอบแนวคิดการค้นคว้าอิสระ

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการค้นคว้าอิสระ

สมมติฐานการค้นคว้าอิสระ

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากลุ่มบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 มีทักษะต่อปัญหาการบริหารงานงบประมาณแตกต่างกัน
2. ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากลุ่มบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งต่างกัน มีปัญหาการบริหารงานงบประมาณแตกต่างกัน
3. ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากลุ่มบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีทักษะต่อปัญหาการบริหารงานงบประมาณแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการค้นคว้าอิสระ

การค้นคว้าอิสระครั้งนี้ เป็นการค้นคว้าอิสระเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ในบทนี้นำเสนอวิธีการดำเนินการค้นคว้าอิสระ ประกอบด้วย ประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและแผนปฏิบัติการค้นคว้าอิสระ ซึ่งดำเนินการค้นคว้าอิสระตามขั้นตอนดังนี้

ประชากร

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการค้นคว้าอิสระครั้งนี้คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากลุ่มบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จำนวน 134 คน จาก 67 โรงเรียน

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3

ขนาดของสถานศึกษา	จำนวนสถานศึกษา	บุคลากรทางการบริหารงานงบประมาณ	
		ผู้บริหารสถานศึกษา	หัวหน้ากลุ่มบริหารงานงบประมาณ
ขนาดเล็ก	18	18	18
ขนาดกลาง	36	36	36
ขนาดใหญ่	13	13	13
รวมทั้งสิ้น	67	67	67

ที่มา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3, 2555 : 538)

เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการค้นคว้าอิสระครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้ค้นคว้าอิสระสร้างขึ้นโดยประมวลแนวความคิดที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) สอบถามเกี่ยวกับบุคลากรทางการบริหารงบประมาณ ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ(Rating Scale) 5 ระดับ สอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารและหัวหน้ากลุ่มบริหารงานงบประมาณสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 7 ด้าน

ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ ด้านการจัดสรรงบประมาณ ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ด้านการบริหารการเงิน ด้านการบริหารบัญชีและด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์

2. วิธีการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระครั้งนี้ ผู้ค้นคว้าได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาค้นคว้ารายละเอียดของเนื้อหาจากเอกสาร ตำรา วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากลุ่มบริหารงานงบประมาณ

2.2 ศึกษารูปแบบและวิธีสร้างแบบสอบถามเครื่องมือจากเอกสาร ตำรา วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ ปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.3 กำหนดขอบเขตของข้อคำถามตัวแปรที่จะศึกษาและสร้างแบบสอบถาม ซึ่งมีจำนวน 3 ตอน ให้สอดคล้องกับตัวแปรที่จะศึกษาทั้ง 7 ด้านเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

2.3.1 ด้านการจัดทำและเสนอของประมาณ	จำนวน 9 ข้อ
2.3.2 ด้านการจัดสรรงบประมาณ	จำนวน 6 ข้อ
2.3.3 ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน	จำนวน 5 ข้อ
2.3.4 ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาจำนวน	4 ข้อ
2.3.5 ด้านการบริหารเงิน	จำนวน 10 ข้อ
2.3.6 ด้านการบริหารบัญชี	จำนวน 6 ข้อ
2.3.7 ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์	จำนวน 5 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยมี ความหมายของแต่ละระดับ ดังนี้

ระดับคะแนน 5 หมายถึง	มีปัญหาการบริหารงานงบประมาณอยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับคะแนน 4 หมายถึง	มีปัญหาการบริหารงานงบประมาณอยู่ในระดับมาก
ระดับคะแนน 3 หมายถึง	มีปัญหาการบริหารงานงบประมาณอยู่ในระดับปานกลาง
ระดับคะแนน 2 หมายถึง	มีปัญหาการบริหารงานงบประมาณอยู่ในระดับน้อย
ระดับคะแนน 1 หมายถึง	มีปัญหาการบริหารงานงบประมาณอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.4 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องกับเนื้อหา ความถูกต้องของภาษา และความชัดเจนในข้อความ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาให้ข้อเสนอแนะ

2.5 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ด้วยวิธีการหาดัชนี ความสอดคล้องของโรวินลลีและแฮมเบิลตัน (Rovinelli and Hambleton, 1978 : 34-37 ; อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 117) โดยให้คะแนนดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อคำถามตรงกับขอบข่ายในประเด็นหลักของเนื้อหา
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่า ข้อความตรงกับขอบข่ายในประเด็นหลักของเนื้อหา
- 1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อคำถามไม่ตรงกับขอบข่ายในประเด็นหลักของเนื้อหา

แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .50 – 1.00 ถ้าคำถามที่มีค่า ดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า .50 จะนำไปปรับปรุง จากผลการวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรงตาม เนื้อหาจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ ปรากฏว่า ทุกข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 จึงนำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแบบสอบถามให้ดียิ่งขึ้น (ตามภาค ผผนวก ข)

2.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลองใช้ (Try Out) กับ ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากลุ่มบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ซึ่งเป็นประชากรนอกกลุ่มประชากรที่ใช้ ในการค้นคว้าอิสระครั้งนี้ จำนวน 50 คน แล้วนำมาหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ทั้ง ฉบับและรายด้าน โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha – Coefficient) ของครอนบัก (Cronbach, 1990 : 204 ; อ้างถึงในผ่องศรี วาณิชยสุภวงศ์, 2546 : 147) ผลปรากฏว่ามีค่าความ เชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.90 (ตามภาคผนวก ง)

ค่าความเชื่อมั่นเกี่ยวกับ ปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3

ด้านที่ 1	ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ	.95
ด้านที่ 2	ด้านการจัดสรรงบประมาณ	.90
ด้านที่ 3	ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและผลการ ดำเนินงาน	.90
ด้านที่ 4	ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา	.92
ด้านที่ 5	ด้านการบริหารการเงิน	.91
ด้านที่ 6	ด้านการบริหารบัญชี	.91

ด้านที่ 7 ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ .90

ค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับ .90

2.7 นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับประชากรที่ดำเนินการค้นคว้าอิสระตามลำดับต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ค้นคว้าอิสระได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตแนะนำตัวผู้ค้นคว้าอิสระจากสำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ถึงผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 เพื่อขอความร่วมมือในการค้นคว้าอิสระ

2. ผู้ศึกษาค้นคว้าอิสระมอบแบบสอบถามกับผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากลุ่มบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาด้วยตนเอง เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และกำหนดไปปรับแบบสอบถามคืนภายใน 10 วัน นับตั้งแต่ได้รับแบบสอบถาม

3. ผู้ศึกษาค้นคว้าอิสระรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืน มาจำนวน 134 ฉบับ จากจำนวน 134 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ พบว่า มีความสมบูรณ์จำนวน 134 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

4. จากนั้นผู้ศึกษาค้นคว้าอิสระเตรียมการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลการค้นคว้าอิสระต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การค้นคว้าอิสระครั้งนี้ผู้ศึกษาค้นคว้าอิสระได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปดำเนินการวิเคราะห์ ดังนี้

1.1 วิเคราะห์แบบสอบถามตอนที่ 1 สถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากลุ่มบริหารงานงบประมาณที่ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ความถี่และค่าร้อยละ นำผลการวิเคราะห์เสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

1.2 วิเคราะห์แบบสอบถามตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากลุ่มบริหารงานงบประมาณ เกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บัตตานีเขต 3 เป็นภาพรวม รายด้านและรายข้อ โดยหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (μ) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) เพื่อต้องการทราบระดับความคิดเห็น แล้วนำข้อมูลไปแปลผลการวิเคราะห์เสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย โดยใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) ตามแนวทางของเบสส์ (Best, 1977 : 204 – 208 ; อ้างถึงในอุ่มรสวาลัง, 2545 : 99) ซึ่งแปลผลตามเกณฑ์การแปลผล ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีปัญหาการบริหารงานงบประมาณระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีปัญหาการบริหารงานงบประมาณระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีปัญหาการบริหารงานงบประมาณระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีปัญหาการบริหารงานงบประมาณระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีปัญหาการบริหารงานงบประมาณระดับน้อยที่สุด

1.3 วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บัตตานีเขต 3 จำแนกตามตัวแปร บุคลากรทางการบริหารงบประมาณ ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษา นำมาวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (μ) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และหาค่าที่แตกต่าง นำข้อมูลมาเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

1.4 วิเคราะห์แบบสอบถามตอนที่ 3 วิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) เกี่ยวกับข้อเสนอแนะในแต่ละด้าน โดยการประมวลความคิดเห็นและแจกแจงความถี่ในแต่ละด้าน แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปความเรียง

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1.1 การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับประเด็นหลักของเนื้อหา หรือค่า IOC ของโรวินลลีและแฮมเบิลตัน (Rovinelli and Hambleton, 1978 : 34-37 ; อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 117)

2.1.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์ อัลฟา ของครอนบัค (Cronbach, 1990 : 204 ; อ้างถึงใน ผ่องศรี วาณิชสุภวงษ์, 2546 : 147)

2.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.2.1 การหาค่าความถี่

2.2.2 การหาค่าร้อยละ (Percentage)

2.2.3 การหาค่าเฉลี่ย (Mean) ของประชากร (μ)

2.2.4 การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของประชากร (σ)

แผนปฏิบัติการค้นคว้าอิสระ

ผู้ศึกษาค้นคว้าอิสระได้ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการค้นคว้าอิสระดังตารางที่ 2

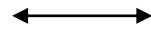
ตารางที่ 2 แผนปฏิบัติการค้นคว้าอิสระ

ที่	ระยะเวลา ขั้นตอน ของกิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ พ.ศ. 2555-2556											
		ต.ค	พ.ย	ธ.ค	ม.ค	ก.พ	มี.ค	เม.ย	พ.ค	มิ.ย	ก.ค	ส.ค	ก.ย
		55	55	55	56	56	56	56	56	56	56	56	56
1	ร่างแนวทางการ ค้นคว้าอิสระ												
2	ศึกษาเอกสารและ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง												
3	สร้างเครื่องมือ ทดลองใช้ ปรับปรุง แก้ไข												
4	เก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่าง												

5 วิเคราะห์ข้อมูลและ
แปลความหมาย

6 เขียน ต้น น บั บ
คันคว้ออิสระ

7 พิมพ์คันคว้ออิสระ
และเข้าเล่ม

8 เสนองานคันคว้ออิสระ
ฉบับสมบูรณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เรื่อง ปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ผู้ดำเนินการค้นคว้าอิสระนำเสนอผลการวิเคราะห์ค้นคว้าอิสระจากการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ คือ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล และผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อความสะดวกในการนำเสนอและแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล อีกทั้งเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน โดยกำหนดสัญลักษณ์ไว้ดังนี้

μ แทน ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ของประชากร

σ แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของประชากร

ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาค้นคว้าอิสระดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปซึ่งดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์แบบสอบถามตอนที่ 1 สถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากลุ่มบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ความถี่และค่าร้อยละ นำผลการวิเคราะห์เสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

2. วิเคราะห์แบบสอบถามตอนที่ 2 ระดับปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 โดยวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐาน ดังนี้

2.1 วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 นำเสนอภาพรวม รายด้าน และรายข้อ จำแนกตามขอบข่ายการค้นคว้าอิสระใน 7 ด้าน คือ (1) ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ (2) ด้านการจัดสรรงบประมาณ (3) ด้านการตรวจสอบ ติดตาม

ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน (4) ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา (5) ด้านการบริหารการเงิน (6) ด้านการบริหารบัญชี และ (7) ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์

2.2 วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาเขตชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จำแนกตามตัวแปร บุคลากรทางการบริหารงานงบประมาณ ประสิทธิภาพในการดำรงตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษาแล้วนำเสนอภาพรวมและรายด้านในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

3. วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อประมวลผลข้อเสนอแนะในการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ในแต่ละด้าน โดยการประมวลความคิดเห็นและแจกแจงความถี่ในแต่ละด้าน แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปความเรียง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามบุคลากรทางการบริหารงานงบประมาณ ประสิทธิภาพในการดำรงตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษา ปรากฏดังรายละเอียดตาม ตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามบุคลากรทางการบริหารงาน
งบประมาณ ประสบการณ์การดำรงตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษา

ลำดับ	ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ
1	บุคลากรทางการบริหารงานงบประมาณ		
1.1	ผู้บริหารสถานศึกษา	67	50.00
1.2	หัวหน้ากลุ่มบริหารงานงบประมาณ	67	50.00
	รวม	134	100.00
2	ประสบการณ์การดำรงตำแหน่ง		
2.1	น้อยกว่า 5 ปี	41	30.60
2.2	ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป	93	69.40
	รวม	134	100.00
3	ขนาดสถานศึกษา		
3.1	ขนาดเล็ก (นักเรียนไม่เกิน 120 คน)	18	26.90
3.2	ขนาดกลาง (นักเรียนตั้งแต่ 120-300)	36	53.70
3.3	ขนาดใหญ่ (นักเรียนเกิน 300 คน)	13	19.40
	รวม	67	100.00

จากตารางที่ 3 ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากลุ่มบริหารงาน
งบประมาณในสถานศึกษาคิดเป็นร้อยละ 50 ทั้ง 2 กลุ่มโดยเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้า
กลุ่มบริหารงานงบประมาณ ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 69.4 และ
น้อยกว่า 5 ปี ร้อยละ 30.6 ตามลำดับ และปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดกลาง คิดเป็น ร้อยละ
53.7

ตอนที่ 2 ระดับปัญหาการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3

2.1 วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับปัญหาการบริหารงานงบประมาณ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ภาพรวมรายด้านและรายข้อจำแนกตามขอบข่ายการค้นคว้าอิสระ 7 ด้าน คือ การจัดทำและเสนอของงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและผลดำเนินงาน การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารการเงิน การบริหารบัญชี และการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ รายละเอียดปรากฏในตารางที่ 4 – 11

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ระดับปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3

ด้านที่	ปัญหาการบริหารงานงบประมาณ	μ	σ	ระดับปัญหา	อันดับที่
1	การจัดทำและเสนอของงบประมาณ	3.39	0.50	ปานกลาง	1
2	การจัดสรรงบประมาณ	3.36	0.56	ปานกลาง	2
3	การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและ รายงานผลการใช้เงินและผลดำเนินงาน	2.42	0.79	น้อย	7
4	การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อ การศึกษา	2.96	0.55	ปานกลาง	6
5	การบริหารการเงิน	3.36	0.50	ปานกลาง	2
6	การบริหารบัญชี	3.19	0.41	ปานกลาง	5
7	การบริหารพัสดุและสินทรัพย์	3.25	0.45	ปานกลาง	4
ภาพรวม		3.13	0.53	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4 ปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 พบว่า ภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านการ

ตรวจสอบติดตามประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงานมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\mu = 2.42$) โดยปัญหาด้านการจัดทำและเสนอของงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 3.39$)

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัญหาการบริหารงานงบประมาณ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ด้านการจัดทำและเสนอของงบประมาณ

ข้อที่	ปัญหาการบริหารงานงบประมาณ ด้านการจัดทำและเสนอของงบประมาณ	μ	σ	ระดับปัญหา	อันดับที่
1	การศึกษากฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง	3.61	0.53	มาก	2
2	การแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนของงบประมาณประจำปี	3.44	0.54	ปานกลาง	6
3	การจัดทำแผนการใช้เงินงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรประจำปี	3.68	0.46	มาก	1
4	การวิเคราะห์และพัฒนานโยบายทางการศึกษา	3.12	0.39	ปานกลาง	8
5	การจัดทำแผนกลยุทธ์หรือแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา	2.64	0.49	ปานกลาง	9
6	การวิเคราะห์ความเหมาะสมของการเสนอของงบประมาณ	3.36	0.51	ปานกลาง	7
7	การกำหนดผลผลิตผลลัพธ์และตัวชี้วัดความสำเร็จเป็นข้อมูลสารสนเทศ	3.57	0.55	มาก	4
8	การจัดทำรายละเอียดโครงสร้างแผนงานงาน/โครงการและกิจกรรมหลักในการบริหารงานงบประมาณและการเงิน	3.58	0.52	มาก	3
9	การจัดทำคำของบประมาณของสถานศึกษาและกรอบประมาณการรายจ่ายเสนอต่อสำนักงาน	3.52	0.55	มาก	5

เขตพื้นที่การศึกษา

ภาพรวม	3.39	0.50	ปานกลาง
--------	------	------	---------

จากตารางที่ 5 ปัญหาการบริหารงานงบประมาณการเงินในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณพบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การจัดทำแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรประจำปีมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 3.68$) รองลงมาคือการศึกษากฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ($\mu = 3.61$) และการจัดทำแผนกลยุทธ์หรือแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 2.64$)

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย (μ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับปัญหาการบริหารงานงบประมาณ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ด้านการจัดสรรงบประมาณ

ข้อที่	ปัญหาการบริหารงานงบประมาณ ด้านการจัดสรรงบประมาณ	μ	σ	ระดับปัญหา	อันดับที่
10	การศึกษากฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง	1.60	0.75	น้อย	6
11	การจัดทำข้อตกลงบริการผลิตของสถานศึกษากับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเมื่อได้รับงบประมาณ	3.54	0.57	มาก	3
12	การศึกษารายชื่อข้อมูลการจัดสรรงบประมาณที่ทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดสรรให้กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทราบในเรื่องนโยบาย แผนพัฒนา หลักเกณฑ์การจัดสรร	3.81	0.49	มาก	1
13	การนำเสนอแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.73	0.56	มาก	2
14	การตรวจสอบวงเงินงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจากสำนักงานเขตพื้นที่	3.43	0.49	ปานกลาง	5

15	การเบิกจ่ายเงินงบประมาณต่างๆเป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปี	3.48	0.50	ปานกลาง	4
----	---	------	------	---------	---

ภาพรวม	3.26	0.50	ปานกลาง
--------	------	------	---------

จากตารางที่ 6 ปัญหาการบริหารงานงบประมาณการเงิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ด้านการจัดทำและเสนอของงบประมาณ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การศึกษาข้อมูลการจัดสรรงบประมาณที่ทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดสรรให้กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทราบในเรื่องนโยบาย แผนพัฒนา หลักเกณฑ์การจัดสรรมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 3.81$) รองลงมาคือการนำเสนอแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\mu = 3.73$) และการศึกษากฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 1.60$)

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย (μ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับปัญหาการบริหารงานงบประมาณ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน

ข้อที่	ปัญหาการบริหารงานงบประมาณด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน	μ	σ	ระดับปัญหา	อันดับที่
16	การจัดทำแผนการตรวจสอบ ติดตาม การใช้เงิน	3.27	0.54	ปานกลาง	1
17	การรายงานผลการดำเนินการตรวจสอบต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	2.73	1.36	ปานกลาง	2
18	การประเมินผลการใช้เงินและผลการดำเนินการ	2.49	0.67	น้อย	3
19	การจัดทำตัวชี้วัดความสำเร็จของผลผลิตที่กำหนดตามข้อตกลงการให้บริการผลผลิตของสถานศึกษา	2.32	0.76	น้อย	4

20	การสร้างเครื่องมือเพื่อการประเมินผลผลิตตามตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดไว้	1.31	0.61	น้อย	5
ภาพรวม		2.42	0.79	น้อย	

จากตารางที่ 7 ปัญหาการบริหารงานงบประมาณการเงินในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ด้านการตรวจสอบ ติดตามและรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงานพบว่าภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\mu = 2.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าการจัดทำแผนการตรวจสอบ ติดตาม การใช้เงินมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 3.27$) รองลงมาคือรายงานผลการดำเนินการตรวจสอบต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\mu = 3.27$) และการสร้างเครื่องมือเพื่อการประเมินผลผลิตตามตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดไว้มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 1.31$)

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย (μ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับปัญหาการบริหารงานงบประมาณ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

ข้อที่	ปัญหาการบริหารงานงบประมาณด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา	μ	σ	ระดับปัญหา	อันดับที่
21	การศึกษากฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง	1.81	0.77	น้อย	4
22	การจัดทำแผนการระดมทรัพยากรทางการศึกษาและทุนการศึกษาโดยการกำหนดวิธีการแหล่งการสนับสนุนเป้าหมาย เวลาดำเนินการ และผู้รับผิดชอบ	3.74	0.73	มาก	1
23	การเสนอแผนการระดมทุนและทรัพยากรทางการศึกษาและทุนการศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.20	0.40	ปานกลาง	2
24	การศึกษาวិเคราะห์แหล่งทรัพยากร บุคคล หน่วยงาน องค์กร ท้องถิ่นที่มีศักยภาพในการให้การสนับสนุนการจัดการศึกษา	3.08	0.31	ปานกลาง	3

ภาพรวม	2.96	0.55	ปานกลาง
--------	------	------	---------

จากตารางที่ 8 ปัญหาการบริหารงานงบประมาณการเงิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.96$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การจัดทำแผนการระดมทรัพยากรทางการศึกษาและทุนการศึกษาโดยการกำหนดวิธีการแหล่งการสนับสนุนเป้าหมายเวลาดำเนินการ ผู้รับผิดชอบมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 3.74$) รองลงมา คือการเสนอแผนการระดมทุนและทรัพยากรทางการศึกษาและทุนการศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\mu = 3.20$) และ การศึกษากฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 1.81$)

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย (μ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับปัญหาการบริหารงานงบประมาณ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ด้านการบริหารการเงิน

ข้อที่	ปัญหาการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารการเงิน	μ	σ	ระดับปัญหา	อันดับที่
25	จัดทำแผนการใช้จ่ายเงินเมื่อได้รับงบประมาณ	4.94	0.23	มาก	1
26	แผนการใช้จ่ายเงินผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.35	0.96	ปานกลาง	3
27	การใช้จ่ายเงินเป็นไปตามแผนการใช้จ่ายงบประมาณโรงเรียน	3.17	0.54	ปานกลาง	7
28	การแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเป็นลายลักษณ์อักษร	1.99	1.00	น้อย	10
29	การจัดทำตัวชี้วัดความสำเร็จของผลผลิตที่กำหนดตามข้อตกลงการให้บริการผลผลิตของสถานศึกษา	3.37	0.51	ปานกลาง	3
30	การเก็บรักษาเงินเป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงการคลังกำหนด	4.10	0.54	มาก	2
31	การจัดทำรายงานทางการเงินเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดเมื่อสิ้นปีงบประมาณ	3.18	0.44	ปานกลาง	6

32	การจัดทำเอกสารทางการเงินเป็นปัจจุบัน	3.28	0.51	ปานกลาง	5
33	การนิเทศ ควบคุมการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่การเงินจากผู้บริหารสถานศึกษา	3.06	0.27	ปานกลาง	9
34	การนำเสนอเอกสารทางการเงินให้ผู้บริหารตรวจสอบ	3.14	0.35	ปานกลาง	8
ภาพรวม		3.36	0.50	ปานกลาง	

จากตารางที่ 9 ปัญหาการบริหารงานงบประมาณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ด้านการบริหารการเงินพบว่าภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าจัดทำแผนการใช้จ่ายเงินเมื่อได้รับงบประมาณค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 4.94$) รองลงมาคือการจัดทำตัวชี้วัดความสำเร็จของผลผลิตที่กำหนดตามข้อตกลงการให้บริการผลผลิตของสถานศึกษา ($\mu = 3.37$) และการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเป็นลายลักษณ์อักษรค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 1.99$)

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย (μ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับปัญหาการบริหารงานงบประมาณ ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ด้านการบริหารบัญชี

ข้อที่	ปัญหาการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารบัญชี	μ	σ	ระดับปัญหา	อันดับที่
35	การจัดทำเอกสารทางบัญชีครบถ้วน	3.18	0.40	ปานกลาง	4
36	การจัดทำบัญชีเป็นปัจจุบัน	3.24	0.44	ปานกลาง	2
37	การจัดเก็บเอกสารประกอบการจ่ายครบถ้วน เรียงตามลำดับการจ่าย	3.12	0.37	ปานกลาง	6

38	มีการพิสูจน์หรือตรวจสอบยอดเงินฝาก ธนาคารของส่วนราชการผู้เบิก	3.20	0.42	ปานกลาง	3
39	การจัดทำบัญชีรายการทางการเงินถูกต้อง และครบทุกรูปแบบ	3.26	0.44	ปานกลาง	1
40	มีการจัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้าง	3.14	0.37	ปานกลาง	5
ภาพรวม		3.19	0.41	ปานกลาง	

จากตารางที่ 10 ปัญหาการบริหารงานงบประมาณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ด้านการบริหารบัญชีพบว่าภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.19$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อการจัดทำบัญชีรายการทางการเงินถูกต้องและครบทุกรูปแบบมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 3.26$) รองลงมา คือ การจัดเก็บเอกสารประกอบการจ่ายครบถ้วนเรียงตามลำดับการจ่าย ($\mu = 3.24$) และการจัดเก็บเอกสารประกอบการจ่ายครบถ้วนเรียงตามลำดับการจ่ายมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 3.14$)

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย (μ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับปัญหาการบริหารงาน งบประมาณ ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์

ข้อที่	ปัญหาการบริหารงานงบประมาณ ด้านการ บริหารพัสดุและสินทรัพย์	μ	σ	ระดับปัญหา	อันดับที่
41	การจัดหาพัสดุและสินทรัพย์เป็นไปตาม ระเบียบ	3.34	0.52	ปานกลาง	1
42	การจัดทำบัญชีพัสดุและทะเบียนครุภัณฑ์ เป็นปัจจุบัน	3.29	0.51	ปานกลาง	2
43	การรับ-จ่ายพัสดุมีการตรวจสอบความ ถูกต้องของเอกสาร	3.20	0.40	ปานกลาง	4
44	การบันทึกรายการในบัญชีพัสดุและทะเบียน ครุภัณฑ์ถูกต้อง	3.17	0.40	ปานกลาง	5

45	การจัดให้มีการบำรุงรักษาทรัพย์สิน	3.23	0.42	ปานกลาง	3
ภาพรวม		3.24	0.42	ปานกลาง	

จากตารางที่ 11 ปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.24$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อการจัดหาพัสดุและสินทรัพย์เป็นไปตามระเบียบมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 3.34$) รองลงมาคือการจัดทำบัญชีพัสดุและทะเบียนครุภัณฑ์เป็นปัจจุบัน ($\mu = 3.29$) และการบันทึกรายการในบัญชีพัสดุและทะเบียนครุภัณฑ์ถูกต้องมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 3.17$)

2.2 วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานงบประมาณ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จำแนกตามตัวแปร บุคลากรทางการบริหารงานงบประมาณ ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษา ดังรายละเอียดในตารางที่ 12- 14

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบระดับปัญหาการบริหารงานงบประมาณ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จำแนกตามตัวแปร บุคลากรทางการบริหารงานงบประมาณ ภาพรวมและรายด้าน

ปัญหาการบริหารงบประมาณ	บุคลากรทางการบริหารงานงบประมาณ						ผลการเปรียบเทียบ
	ผู้บริหารสถานศึกษา			หัวหน้ากลุ่มบริหารงานงบประมาณ			
	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	
1. ด้านการจัดทำและเสนองบประมาณ	3.39	.17	ปานกลาง	3.39	.16	ปานกลาง	ไม่แตกต่าง
2. ด้านการจัดสรรงบประมาณ	3.26	.25	ปานกลาง	3.27	.27	ปานกลาง	ไม่แตกต่าง
3. ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผล การ	2.44	.41	น้อย	2.40	.43	น้อย	ไม่แตกต่าง

ใช้เงิน และผลการดำเนินงาน							
4. ด้านการระดมทรัพยากร และ การลงทุนเพื่อ การศึกษา	2.95	.30	ปานกลาง	2.96	.27	ปานกลาง	ไม่แตกต่าง
5. ด้านการบริหารการเงิน	3.35	.17	ปานกลาง	3.36	.16	ปานกลาง	ไม่แตกต่าง
6. ด้านการบริหารบัญชี	3.20	.16	ปานกลาง	3.18	.22	ปานกลาง	ไม่แตกต่าง
7. ด้านการบริหารพัสดุและ สินทรัพย์	3.12	.16	ปานกลาง	3.24	.18	ปานกลาง	ไม่แตกต่าง
รวม	3.25	.23	ปานกลาง	3.12	.24	ปานกลาง	ไม่แตกต่าง

จากตารางที่ 12 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำแนกตามตัวแปร บุคลากรทางการบริหารงานงบประมาณพบว่าภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงานมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 13 เปรียบเทียบระดับปัญหาการบริหารงานงบประมาณ ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำแนกตามตัวแปร ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง ภาพรวมและรายด้าน

ปัญหาการบริหาร งบประมาณ	ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง						ผลการ เปรียบเทียบ
	ต่ำกว่า 5 ปี			5 ปี ขึ้นไป			
	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	
1. ด้านการจัดทำและเสนอ งบประมาณ	3.43	.15	ปานกลาง	3.38	.17	ปานกลาง	ไม่แตกต่าง
2. ด้านการจัดสรร งบประมาณ	3.22	.21	ปานกลาง	3.26	.27	ปานกลาง	ไม่แตกต่าง
3. ด้านการตรวจสอบ ติดตามประเมินผลและ	2.64	.31	ปานกลาง	2.33	.43		แตกต่าง

รายงานผลการใช้เงิน						น้อย	
และผลการดำเนินงาน							
4.ด้ าน ก าร ร ะ ค ม							
ทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา	3.07	.30	ปานกลาง	2.91	.27	ปานกลาง	ไม่แตกต่าง
5. ด้านการบริหารการเงิน	3.32	.15	ปานกลาง	3.38	.17	ปานกลาง	ไม่แตกต่าง
6. ด้านการบริหารบัญชี	3.15	.19	ปานกลาง	3.21	.22	ปานกลาง	ไม่แตกต่าง
7. ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์	3.30	.16	ปานกลาง	3.22	.16	ปานกลาง	ไม่แตกต่าง
รวม	3.16	.21	ปานกลาง	3.10	.24	ปานกลาง	ไม่แตกต่าง

จากตารางที่ 13 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จำแนกตามตัวแปรประสพการณ์ในการดำรงตำแหน่ง พบว่า ภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านตรวจสอบ ติดตามประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงานมีความแตกต่างกัน โดยผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากลุ่มบริหารงานงบประมาณที่มีประสพการณ์ในการดำรงตำแหน่งต่ำกว่า 5 ปี มีทัศนะสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากลุ่มบริหารงานงบประมาณที่มีประสพการณ์ในการดำรงตำแหน่ง 5 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 14 เปรียบเทียบระดับปัญหาการบริหารงานงบประมาณ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จำแนกตามตัวแปร
ขนาดของสถานศึกษา ภาพรวมและรายด้าน

ปัญหาการบริหาร งบประมาณ	ขนาดสถานศึกษา									ผลการ เปรียบเทียบ	คู่ที่ แตกต่างกัน
	ขนาดเล็ก			ขนาดกลาง			ขนาดใหญ่				
	(1)			(2)			(3)				
	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ		

1. ด้านการจัดทำ

และเสนอขอ 3.43 .15 ปานกลาง 3.37 .16 ปานกลาง 3.42 .18 ปานกลาง ไม่แตกต่าง -
งบประมาณ

2. ด้านการจัดสรรงบประมาณ	3.20	.23	ปานกลาง	3.32	.24	ปานกลาง	3.19	.30	ปานกลาง	ไม่แตกต่าง	-
3. ด้านการตรวจสอบติดตามประเมินผล											(1,3)
และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน	2.68	.32	ปานกลาง	2.32	.41	ปานกลาง	2.33	.42	น้อย	แตกต่าง	(2,3)
4. ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา	3.09	.26	ปานกลาง	2.92	.27	ปานกลาง	2.89	.32	ปานกลาง	ไม่แตกต่าง	-
5.ด้านการบริหารการเงิน	3.23	.13	ปานกลาง	3.41	.14	ปานกลาง	3.40	.18	ปานกลาง	ไม่แตกต่าง	-

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ปัญหาการบริหาร งบประมาณ	ขนาดสถานศึกษา									ผลการ เปรียบเทียบ	คู่ที่ แตกต่าง
	ขนาดเล็ก			ขนาดกลาง			ขนาดใหญ่				
	(1)			(2)			(3)				
	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ		
6.ด้านการบริหาร บัญชี	3.10	.17	ปานกลาง	3.26	.22	ปานกลาง	3.15	.17	ปานกลาง	ไม่แตกต่าง	-
7. ด้านการบริหาร พัสดุและสินทรัพย์	3.28	.19	ปานกลาง	3.25	.16	ปานกลาง	3.20	.16	ปานกลาง	ไม่แตกต่าง	-
รวม	3.14	.20	ปานกลาง	3.45	.22	ปานกลาง	3.08	3.08	ปานกลาง	ไม่แตกต่าง	-

จากตารางที่ 14 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จำแนกตามตัวแปรขนาดของสถานศึกษาพบว่า ภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการตรวจสอบ ติดตามประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน มีความแตกต่างกัน โดยผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากลุ่มบริหารงานงบประมาณที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดกลางมีทัศนะปัญหาการบริหารงานงบประมาณสูงกว่าขนาดใหญ่

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อประมวลผลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานงบประมาณ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ในแต่ละด้านโดยการประมวลความคิดเห็นและแจกแจงความถี่ในแต่ละด้าน แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปความเรียง ดังรายละเอียดในตาราง ที่ 15

ตารางที่ 15 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ		
1	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรดำเนินการจัดอบรมแก่ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับข้อกฎหมาย นโยบายของต้นสังกัด และทราบแนวปฏิบัติที่ตรงกัน	9
2	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ควรตั้งคณะกรรมการออกสำรวจความต้องการใช้งบที่แท้จริง รวมทั้งมีการแจ้งประมาณการงบประมาณที่สถานศึกษาจะได้รับเพื่อจะได้จัดทำและเสนอของบประมาณ	6

3	การปฏิบัติงานควรเป็นไปในแนวทางเดียวกันทุกสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาเช่นการจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปีของสถานศึกษาควรจะทำให้ตรงกับปีงบประมาณ	5
4	เขตพื้นที่การศึกษาควรจัดทำแผนงบประมาณที่ชัดเจน	4

ด้านการจัดสรรงบประมาณ

1	ควรยึดแผนงาน/โครงการของสถานศึกษา	11
2	หน่วยงานต้นสังกัดควรจัดสรรงบประมาณให้รวดเร็วและเพียงพอต่อความต้องการของสถานศึกษา	9
3	ควรลดขั้นตอนการอนุมัติการจัดสรรงบประมาณเพื่อให้สถานศึกษาได้ดำเนินการโครงการได้รวดเร็วขึ้น โดยไม่ต้องเร่งทำโครงการเมื่อใกล้สิ้นปีงบประมาณ	6

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
ด้านตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล		
และรายงานผลการใช้เงิน ผลการดำเนินงาน		
1	มีการดำเนินการตามแผนงาน ขั้นตอน การประเมินผล ติดตามผลที่ชัดเจน	11
2	แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบติดตาม ประเมินผลการใช้เงินในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้การใช้งบประมาณเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียน	8

- 3 ควรมีการวางแผนตรวจสอบกรใช้งบประมาณของสถานศึกษาเพื่อให้
งบประมาณที่ได้รับมีการนำมาใช้อย่างถูกต้อง โปร่งใสและก่อให้เกิด
ประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน 7

ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

- 1 จัดประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาในการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อ
การศึกษา รวมทั้งให้ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อเป็นแนวทางในการระดม
ทุนทางสังคม 10
- 2 สถานศึกษาควรมีการประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มากกว่า
ปัจจุบัน 8

ด้านการบริหารการเงิน

- 1 ควรรอบรมให้แก่ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบอย่างต่อเนื่องจากระบบการ
บริหารงบประมาณมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา 13
- 2 ควรจัดสรรบุคลากรที่มีความรู้โดยตรงเกี่ยวกับการเงินให้กับสถานศึกษาเพื่อมา
ปฏิบัติหน้าที่ 11
- 3 การบริหารการเงินควรให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และแผนกลยุทธ์ของ
สถานศึกษา 8
- 4 ความรอบอำนาจในการบริหารการเงินแก่สถานศึกษาอย่างเต็มที่ 4

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
ด้านการบริหารบัญชี		
1	ควรจัดอบรมให้แก่ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเพื่อให้แนวทางการ การทำงานด้านบัญชี	13

2	ควรจัดให้มีตำแหน่งเจ้าหน้าที่บัญชีโดยรับผู้ที่สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องโดยตรง	9
3	บุคลากรที่จัดทำบัญชีไม่ควรเปลี่ยนบ่อย เพราะทำให้งานไม่ต่อเนื่อง	7
4	ให้มีการจัดทำบัญชีต่างๆ เป็นปัจจุบัน	6
5	มีการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง	3

ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์

1	ควรมีการตรวจสอบการจัดซื้อ - จัดจ้างเป็นรายไตรมาส	12
2	ควรจัดสรรบุคลากรที่มีความรู้โดยตรงเกี่ยวกับสถานศึกษา	8
3	การจัดทำทะเบียนควบคุมการเบิกจ่ายพัสดุให้เป็นปัจจุบัน	6
4	สถานศึกษาจัดสรรงบประมาณในการดูแลรักษาพัสดุในสถานศึกษาอย่างเพียงพอ	4

จากตารางที่ 15 พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 โดยจำแนกเป็นรายด้าน (1) ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณคือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรดำเนินการจัดอบรมแก่ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับข้อกำหนดนโยบายของต้นสังกัด และทราบแนวปฏิบัติที่ตรงกัน (2) ด้านการจัดสรรงบประมาณคือ ควรขีดแผนงาน/โครงการของสถานศึกษา (3) ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงานคือ ควรดำเนินการตามแผนงาน ขั้นตอน การประเมินผล ติดตามผลที่ชัดเจน (4) ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาคือ สถานศึกษาควรมีการประสานงานกับประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเป็นแนวทางในการระดมทุนทางสังคม (5) ด้านบริหารการเงินคือ ควรจัดอบรมแก่ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง (6) ด้านการบริหารบัญชีคือ ควรจัดการอบรมให้แก่ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเพื่อให้แนวทางการทำงานด้านบัญชี และ (7) ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์คือควรมีการตรวจสอบการจัดซื้อ จัดจ้างเป็นรายไตรมาส

บทที่ 5

สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้ว่าอิสระครั้งนี้เป็นการศึกษาปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 เป็นการค้นคว้าอิสระเชิงสำรวจ (Survey Study) ในบทนี้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ สมมติฐาน วิธีดำเนินการค้นคว้าอิสระ สรุปผลการค้นคว้าอิสระ การอภิปรายผล ปัญหาและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการค้นคว้าอิสระ

1. เพื่อศึกษาระดับปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาเขตขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จำแนกตามตัวแปร บุคลากรทางการบริหารงานงบประมาณ ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษา
3. เพื่อประมวลผลข้อเสนอแนะในการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3

สมมติฐานการค้นคว้าอิสระ

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากลุ่มบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 มีทัศนะต่อปัญหาการบริหารงานงบประมาณแตกต่างกัน
2. ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากลุ่มบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งต่างกัน มีปัญหาการบริหารงานงบประมาณแตกต่างกัน
3. ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากลุ่มบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีทัศนะต่อปัญหาการบริหารงานงบประมาณแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการค้นคว้าอิสระ

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการค้นคว้าอิสระครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากลุ่มบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จำนวน 67 โรงเรียนละ 2 คน รวมทั้งสิ้น 134 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการค้นคว้าอิสระครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้ค้นคว้าอิสระสร้างขึ้นโดยประมวลแนวความคิดที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) สอบถามเกี่ยวกับบุคลากรทางการบริหารงบประมาณ ประสิทธิภาพในการดำรงตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ(Rating Scale) 5 ระดับ สอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานงบประมาณและการเงินของผู้บริหารและหัวหน้ากลุ่มบริหารงานงบประมาณ ตามแนวทางการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาภายใต้ขอบเขตเนื้อหา 7 ด้าน จำนวน 45 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3

2.2 วิธีการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระครั้งนี้ ผู้ค้นคว้าได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

2.2.1 ศึกษาค้นคว้ารายละเอียดของเนื้อหาจากเอกสาร ตำรา วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากลุ่มบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา

2.2.2 ศึกษารูปแบบและวิธีสร้างแบบสอบถามเครื่องมือจากเอกสาร ตำรา วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ ปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำแนวทางในการ สร้างแบบสอบถาม

2.2.3 กำหนดขอบเขตของข้อคำถามตัวแปรที่จะศึกษาและสร้างแบบสอบถาม ซึ่งมีจำนวน 3 ตอน ให้สอดคล้องกับตัวแปรที่จะศึกษาทั้ง 7 ด้านเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2.4 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการ ค้นคว้าอิสระ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องกับเนื้อหา ความถูกต้องของภาษา และความ ชัดเจนในข้อความ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาให้ ข้อเสนอแนะ

2.2.5 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้าน การศึกษา จำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ด้วย วิธีการหาดัชนีความสอดคล้องของโรวินลลีและแฮมเบิลตัน (Rovinelli and Hambleton, 1978 : 34-37 ; อ้างถึงในพวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 117) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .50 – 1.00 ถ้าคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า .50 จะนำไปปรับปรุง จากผลการวิเคราะห์ หาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหาจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ ปรากฏว่า ทุกข้อคำถามมีค่าดัชนี ความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 จึงนำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุง แบบสอบถามให้ดียิ่งขึ้น (ตามภาคผนวก ข)

2.2.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากลุ่มบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้น พื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ซึ่งเป็นประชากรนอกกลุ่ม ประชากรที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระครั้งนี้ จำนวน 50 คน แล้วนำมาหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ทั้งฉบับและรายด้าน โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha – Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach, 1990 : 204 ; อ้างถึงในพ่องศรี วาณิชสุภวงศ์, 2546 : 147) ผลปรากฏว่ามี ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.90 (ตามภาคผนวก ง)

2.2.7 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงแก้ไข สมบูรณ์จัดพิมพ์เป็นที่เรียบร้อยแล้วนำไปเก็บข้อมูลจากประชากรที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระครั้งนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวผู้ค้นคว้าอิสระจากสำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ถึงผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 เพื่อขอความอนุเคราะห์โรงเรียน จำนวน 67 โรงเรียน
2. ผู้ศึกษาค้นคว้าอิสระมอบแบบสอบถามกับผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากลุ่มบริหารงานงบประมาณด้วยตนเอง เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและกำหนดไปรับแบบสอบถามคืน ภายใน 10 วัน
3. ผู้ศึกษาค้นคว้าอิสระรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาจำนวน 134 ฉบับ จากจำนวน 134 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ครบตามจำนวน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การค้นคว้าอิสระครั้งนี้ผู้ศึกษาค้นคว้าอิสระได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปดำเนินการวิเคราะห์ ดังนี้

1. วิเคราะห์แบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากลุ่มบริหารงานงบประมาณที่ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ความถี่และค่าร้อยละ นำผลการวิเคราะห์เสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย
2. แบบสอบถามตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 เป็นภาพรวมรายด้านและรายข้อ โดยหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (μ) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของประชากร เพื่อต้องการทราบระดับความคิดเห็น แล้วนำข้อมูลไปแปลผลการวิเคราะห์เสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย โดยใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) ตามแนวทางของเบสส์ (Best, 1977 : 204 – 208 ; อ้างถึงในอุ่มริ์ สวาทหงษ์, 2545 : 99)
3. วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จำแนกตามตัวแปร บุคลากรทางการบริหารงานงบประมาณ ประสิทธิภาพในการดำรงตำแหน่งและขนาดสถานศึกษา นำมาวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (μ) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของประชากร และหาค่าที่แตกต่าง นำข้อมูล มานำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

4. วิเคราะห์แบบสอบถามตอนที่ 3 วิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) เกี่ยวกับข้อเสนอแนะในแต่ละด้าน โดยการประมวลความคิดเห็นและแจกแจงความถี่ในแต่ละด้าน แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปความเรียง

สรุปผลการค้นคว้าอิสระ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ปรากฏดังนี้

1. สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อการค้นคว้าอิสระเป็นผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้ากลุ่มบริหารงานงบประมาณ จำนวน 134 คน ผู้ค้นคว้าอิสระได้แบบสอบถามคืนจำนวน 134 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 จำแนกตามตัวแปรต้นได้ ดังนี้

1.1 บุคลากรทางการบริหารงานงบประมาณ เป็นผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้ากลุ่มบริหารงานงบประมาณ จำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 50

1.2 ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งของผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากลุ่มบริหารงานงบประมาณ ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การดำรงตำแหน่ง 5 ปี ขึ้นไป จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 69.40 รองลงมาคือมีประสบการณ์การดำรงตำแหน่ง น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 30.60 และอยู่ในสถานศึกษาขนาดกลางจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 53.70

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการค้นคว้าอิสระสรุปได้ ดังนี้

2.1 ระดับปัญหาการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านการจัดสรรงบประมาณและการบริหารการเงินและการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงานมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2.2 ปัญหาการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การจัดทำแผนการใช้เงินงบประมาณที่ได้รับการ

จัดสรรประจำปีมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือการศึกษากฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง และการจัดทำแผนกลยุทธ์หรือแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2.3 ปัญหาการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ด้านการจัดสรรงบประมาณ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การศึกษาข้อมูลการจัดสรรงบประมาณที่ทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดสรรให้กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทราบในเรื่องนโยบายแผนพัฒนา หลักเกณฑ์การจัดสรร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือการนำเสนอแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษา กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้องมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2.4 ปัญหาการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการจัดทำแผนการตรวจสอบ ติดตาม การใช้เงินมีค่าเฉลี่ยสูงสุดรองลงมาคือการรายงานผลการดำเนินการตรวจสอบต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและการสร้างเครื่องมือเพื่อการประเมินผลผลิตตามตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดไว้มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2.5 ปัญหาการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการจัดทำแผนการระดมทรัพยากรทางการศึกษาและทุนการศึกษาโดยการกำหนดวิธีการแหล่งการสนับสนุนเป้าหมายเวลาดำเนินการ ผู้รับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดรองลงมาคือการเสนอแผนการระดมทุนและทรัพยากรทางการศึกษาและทุนการศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษากฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้องมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2.6 ปัญหาการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ด้านการบริหารการเงินภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การจัดทำแผนการใช้เงินเมื่อได้รับงบประมาณมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือการรักษาเงินเป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงการคลังกำหนดและการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเป็นลายลักษณ์อักษรมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2.7 ปัญหาการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ด้านการด้านการบริหารบัญชีภาพรวม อยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การจัดทำบัญชีรายงานทางการเงินถูกต้องและครบทุกรูปแบบมีค่าเฉลี่ยสูงสุดรองลงมาคือการจัดทำบัญชีเป็นปัจจุบัน และการจัดเก็บเอกสารประกอบการจ่ายครบถ้วนเรียงตามลำดับการจ่ายมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2.8 ปัญหาการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าการจัดหาพัสดุและสินทรัพย์เป็นไปตามระเบียบมีค่าเฉลี่ยสูงสุดรองลงมาคือการจัดทำบัญชีพัสดุและทะเบียนครุภัณฑ์เป็นปัจจุบัน และการบันทึกรายการในบัญชีพัสดุและทะเบียนครุภัณฑ์ถูกต้องมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3. ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จำแนกตามตัวแปรบุคลากรทางการบริหารงบประมาณ ประสิทธิภาพในการดำรงตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษา พบว่า

3.1 ระดับปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จำแนกตามตัวแปร บุคลากรทางการบริหารงานงบประมาณ ภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

3.2 ระดับปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จำแนกตามตัวแปร ประสิทธิภาพในการดำรงตำแหน่ง ภาพรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน มีความแตกต่างกัน ผู้บริหารและหัวหน้ากลุ่มบริหารงานงบประมาณที่มีประสบการณ์ ต่ำกว่า 5 ปี มีทักษะสูงกว่า ผู้บริหารและหัวหน้ากลุ่มบริหารงานงบประมาณที่มีประสบการณ์ 5 ปี ขึ้นไป

3.3 ระดับปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จำแนกตามตัวแปร ขนาดของสถานศึกษา ภาพรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน มีความแตกต่างกัน โดยผู้บริหารและหัวหน้ากลุ่มบริหารงานงบประมาณ ในสถานศึกษาขนาดเล็กมีทักษะสูงกว่า ผู้บริหารและหัวหน้ากลุ่มบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขนาดใหญ่ ผู้บริหารและหัวหน้า

กลุ่มบริหารงานงบประมาณ ในสถานศึกษานาดกลาง มีทักษะสูงกว่า ผู้บริหารและหัวหน้ากลุ่มบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษานาดใหญ่

4. ข้อเสนอแนะในการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากลุ่มบริหารงานงบประมาณ

4.1 ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดอบรมแก่ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบให้เป็นแนวเดียวกันควรแต่งตั้งคณะกรรมการสำรวจความต้องการใช้บที่แท้จริงพร้อมทั้งแจ้งประมาณการงบประมาณที่สถานศึกษาควรได้รับและควรจัดทำแผนงบประมาณที่ชัดเจน

4.2 ด้านการจัดสรรงบประมาณคือ ควรยึดแผนงานโครงการของสถานศึกษาเป็นหลักควรลดขั้นตอนการเบิกจ่ายให้สั้นลง เพื่อการปฏิบัติงานที่รวดเร็วและเพียงพอต่อความต้องการของสถานศึกษา

4.3 ด้านการตรวจสอบติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงิน ผลการดำเนินงาน คือ ควรดำเนินการตามแผนงาน ขั้นตอนการประเมินผลและประเมินผลอย่างต่อเนื่องโดยคณะกรรมการที่แต่งตั้งและควรวางแผนการใช้งบประมาณของสถานศึกษา

4.4 ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา คือ ควรจัดประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา ประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการระดมทุนทางสังคม

4.5 ด้านการบริหารการเงิน คือ ควรจัดอบรมแก่ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบมีการจัดสรรบุคลากรที่มีความรู้โดยตรงเข้ามาให้สถานศึกษาการบริหารการเงินควรให้สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาและควรมอบอำนาจในการบริหารการเงินแก่สถานศึกษาอย่างเต็มที่

4.6 ด้านการบริหารบัญชี คือ ควรจัดอบรมแก่ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบและควรจัดให้มีตำแหน่งเจ้าหน้าที่บัญชีโดยรับผู้ที่สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องโดยตรงและไม่ควรเปลี่ยนเจ้าหน้าที่จัดทำบัญชีบ่อย มีเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานต้นสังกัดออกมาเยี่ยมเยียนเพื่อเป็นการกระตุ้นให้มีการจัดทำบัญชีต่างๆ เป็นปัจจุบันและตรวจสอบการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา

4.7 ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ คือ ควรมีการตรวจสอบการจัดซื้อ-จัดจ้างเป็นรายไตรมาส จัดสรรบุคลากรที่มีความรู้โดยตรงเข้ามาให้สถานศึกษาการจัดทำทะเบียนควบคุม

การเบิกจ่ายพัสดุให้เป็นปัจจุบันและควรจัดสรรงบประมาณในการดูแลรักษาพัสดุในสถานศึกษาอย่างเพียงพอ

อภิปรายผล

ผลการค้นคว้าอิสระเรื่องปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานีเขต 3 นำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐาน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ศึกษาปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานีเขต 3

1.1 ปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานีเขต 3 ภาพรวมมีปัญหายุ่งยากในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีปัญหาการบริหารงานงบประมาณอยู่ในระดับปานกลางยกเว้นด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบุญชู ราชสุวรรณ (2548 : 78-79) ได้วิจัยเรื่องปัญหาการบริหารงานงบประมาณและการเงินของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 2 พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกับผลการศึกษาของธงชัย เปรมชนม์ (2550 : 70-72) ได้วิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นนิติบุคคลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1 พบว่าสภาพการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นนิติบุคคลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1 ภาพรวมพบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารและหัวหน้ากลุ่มบริหารงานงบประมาณปฏิบัติตามแนวทางของระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ.2548 ซึ่งมุ่งเน้นให้มีความอิสระในการบริหารจัดการมากขึ้น มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ที่ประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 7 งาน คือ การจัดทำและเสนอของบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและผลดำเนินงาน การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหาร

การเงิน การบริหารบัญชี การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ อีกทั้งการบริหารงานต้องสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ซึ่งผู้บริหารจะต้องบริหารงานงบประมาณและการเงินให้มีประสิทธิภาพ ก่อเกิดประโยชน์สูงสุดต่อทางราชการซึ่งอาจมีปัญหากเกิดขึ้นบ้าง อาจมีสาเหตุมาจากการดำเนินงานในบางด้านยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้างานงบประมาณเห็นว่าด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ผลการค้นคว้าอิสระเป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากในจัดทำและเสนอของบประมาณ ยังขาดการวิเคราะห์ทิศทางและยุทธศาสตร์ของหน่วยงานเหนือสังกัดสถานศึกษา ได้แก่ แผนพัฒนาการศึกษาพื้นฐาน อีกทั้งในการจัดทำแผนงบประมาณโรงเรียน ไม่ได้คำนึงข้อตกลงที่ทำกับเขตพื้นที่การศึกษาด้านปริมาณ คุณภาพ เวลา ตลอดจนต้นทุน ขาดการจัดทำข้อมูลสารสนเทศผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา จึงทำให้เกิดปัญหาดังกล่าวขึ้น

1.2 ผลการศึกษาระดับปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การจัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรประจำปี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สอดคล้องกับงานวิจัยของไอพี หะยีสาแม็ง (2552: 85) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในการบริหารงบประมาณและการเงินตามระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ 2548 นั้น สถานศึกษาให้ความสำคัญกับการวางแผนและกำหนดเป้าหมายไม่เต็มที่และจัดลำดับความสำคัญของการใช้จ่ายเงินไม่ชัดเจน บุคลากรขาดความรู้ ความชำนาญเกี่ยวกับการจัดทำแผนงบประมาณ

1.3 ระดับปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ด้านการจัดสรรงบประมาณ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การศึกษาข้อมูลการจัดสรรงบประมาณที่ทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดสรรมาให้กับเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งให้สถานศึกษาทราบในเรื่องนโยบาย แผนพัฒนาหลักเกณฑ์การจัดสรรมีค่าเฉลี่ยสูงสุด

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษายังขาดความอิสระในการบริหารงบประมาณอย่างแท้จริง (สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2546 : 26) เพราะหน่วยงานต้นสังกัดจะพิจารณาว่าหน่วยงานนั้นมีการจัดสรรได้เหมาะสมมากน้อยเพียงใด โดยเชื่อมโยงแผนกลยุทธ์และเกี่ยวกับ

ผลงานเป็นฐาน และจำนวนนักเรียนที่สถานศึกษารายงานข้อมูลในฐานข้อมูล (O-bec) มีเพียงในส่วนงบประมาณเงินอุดหนุนรายหัวเท่านั้นที่สามารถบริหารจัดการเองได้ ทำให้เกิดปัญหา ไม่สามารถบริหารการศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพได้

1.4 ระดับปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงิน และผลการดำเนินงาน ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การจัดทำแผนการตรวจสอบ ติดตามการใช้เงิน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารและหัวหน้ากลุ่มบริหารงานงบประมาณจะต้องใช้ความระมัดระวัง รอบคอบต่อการบริหารการเงินและงบประมาณ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 62 ได้กำหนดให้มีระบบการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการใช้จ่ายงบประมาณการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักการศึกษา แนวการจัดการศึกษา และคุณภาพมาตรฐานการศึกษา โดยมีเงื่อนไขว่า การบริหารงบประมาณต้องเป็นไปตามหลักการของการบริหารฐานโรงเรียน คือ มอบอำนาจ ไว้วางใจ ให้อิสระแต่ต้องมีการตรวจสอบ (รุ่ง แก้วแดง 2546 : 126) และปัญหาที่เกิดขึ้นนี้อาจเป็นเพราะเครื่องมือที่สร้างเพื่อประเมินผลผลิตตามตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดไว้ไม่มีความชัดเจน คลุมเครือ เกิดความไม่แน่นอน ซึ่งจะส่งผลต่อการตรวจสอบได้

1.5 ระดับปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การจัดทำแผนการระดมทรัพยากรทางการศึกษาและทุนการศึกษาโดยกำหนดวิธีการ แหล่งการสนับสนุนเป้าหมาย เวลาดำเนินการและผู้รับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษาไม่มีการจัดทำแผนการระดมทรัพยากรทางการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. มปป : 26) มักจะมองว่าทรัพยากรได้จากการจัดสรรงบประมาณเสมอ ไม่ตระหนักถึงความสำคัญ และการแสวงหาความร่วมมือของบุคคล หน่วยงาน องค์กรท้องถิ่น ในการสนับสนุนการจัดการศึกษา

1.6 ระดับปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ด้านการบริหารการเงิน ภาพรวมอยู่ใน

ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า จัดทำแผนการใช้จ่ายเงินเมื่อได้รับงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในการจัดทำแผนการใช้จ่ายเงิน และการใช้จ่ายเงินไม่ได้มาจากการประชุมร่วมกันของบุคลากรในสถานศึกษา และกรรมการสถานศึกษา เพื่อหาแนวทางในการจัดทำแผนการใช้จ่ายเงินให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน และมีความคุ้มค่าในการใช้จ่ายเงิน ซึ่งหน่วยงานจำเป็นต้องกำหนดรายการและโครงสร้างทางบัญชี เอกสารหลักฐานที่จำเป็นที่มีระบบการเบิกจ่ายการบริหารงบประมาณที่มีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, ม.ป.ป. : 15)

1.7 ระดับปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ด้านการบริหารบัญชี พบว่า ทุกข้อมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การจัดทำบัญชีรายงานทางการเงินถูกต้อง และครบทุกรูปแบบ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะงานด้านเอกสารทางบัญชีเป็นงานที่ข้าราชการครูไม่มีความถนัด ไม่มีวุฒิ และความเข้าใจในระบบบัญชีโดยตรง จึงจัดทำบัญชีไม่ถูกต้องเป็นปัจจุบัน อีกทั้งครูผู้สอนที่ปฏิบัติในสายงานนี้มีจำนวนจำกัด แต่ภาระด้านงานบัญชีมีมาก ขาดระบบสารสนเทศและเครื่องมือเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการปฏิบัติงานบัญชี และระบบรอบการปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามปฏิทินแต่จัดทำเมื่อจะปิดงบประมาณแต่ละปี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมศักดิ์ กรอบสูงเนิน (2552 : 162)

1.8 ระดับปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ พบว่า ทุกข้อมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การจัดหาพัสดุและสินทรัพย์เป็นไปตามระเบียบมีค่าเฉลี่ยสูงสุด

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ระเบียบในการจัดหาพัสดุและสินทรัพย์มีการเปลี่ยนแปลง และสมพงษ์ ชุบลนิคย์ (2548 : 111-112) ได้กล่าวว่ารายละเอียดในการจัดซื้อ- จัดจ้างมีมากเกินไป ทำให้ขาดความคล่องตัวในการบริหารงบประมาณ การก่อกวนผู้ผูกพันทำให้สถานศึกษาต้องจ่ายในราคาแพงกว่าเท่าที่ควร มีการสมยอมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้จัดซื้อ- จัดจ้าง และห้างร้านหรือผู้รับเหมาทำให้คุณภาพของงานไม่มีประสิทธิภาพ บุคลากรขาดความรู้ความสามารถในการบริหาร

พัสดุและสินทรัพย์ซึ่งมีรายละเอียดค่อนข้างมาก การจัดซื้อ – จัดจ้าง ไม่ตรงกับความต้องการของผู้เรียน ทรัพย์สินของสถานศึกษาบางอย่างใช้การไม่ได้ เนื่องจากสถานศึกษาไม่เอาใจใส่

2. วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานีเขต 3 จำแนกตามบุคลากรทางการบริหารงานงบประมาณ ประสพการณ์ในการดำรงตำแหน่งและขนาดของสถานศึกษา มีผลดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานีเขต 3 จำแนกตามบุคลากรทางการบริหารงานงบประมาณ พบว่า ภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงิน และผลการดำเนินงานมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับต่ำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ในด้านนี้โดยตรง และกำหนดพฤติกรรมการตรวจสอบและรายงานผลที่ชัดเจน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของประทีป เดชพันธ์ (2546:91) ได้วิจัยเรื่อง สภาพการบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษาอำเภอเมืองอุบลราชธานี พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่การเงินโรงเรียนที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานประถมศึกษาอำเภอเมืองอุบลราชธานีในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ผลการค้นคว้าอิสระเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารและหัวหน้ากลุ่มบริหารงานงบประมาณศึกษากฎหมายข้อบังคับพร้อมปฏิบัติตามเอกสารสั่งการ ระเบียบการบริหารงานงบประมาณที่ชัดเจน ไม่ว่าจะอยู่ในตำแหน่งใดทุกคนมีบทบาทในการบริหารงบประมาณเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งนี้ก็เพื่อมุ่งหวังให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างรวดเร็วให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน และประเทศชาติ

2.2 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานีเขต 3 จำแนกตามประสพการณ์ในการดำรงตำแหน่งพบว่าภาพรวม ไม่มีความความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้าน ไม่มีความความแตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน ผลการเปรียบเทียบมีความแตกต่างกัน โดยผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากลุ่มบริหารงานงบประมาณที่มีประสพการณ์ในการดำรงตำแหน่งต่ำกว่า 5 ปี มีทัศนะสูง

กว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากลุ่มบริหารงานงบประมาณที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง 5 ปี ขึ้นไป ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของบุญชู ราชสุวรรณ (2548 : 82) ที่ศึกษาปัญหาการบริหารงบประมาณและการเงินของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่นราธิวาส เขต 2 พบว่าผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสบการณ์ต่างกันมีความเห็นต่อปัญหาการบริหารงบประมาณและการเงินไม่แตกต่างกัน

ผลการค้นคว้าอิสระเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าปัจจุบัน สถานศึกษามีฐานะเป็นนิติบุคคลมากขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนความคิดทางการบริหารให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งกำหนดด้วยกฎหมายระเบียบ และข้อบังคับเกี่ยวกับงานงบประมาณ และจากการมีกฎระเบียบการใช้เกี่ยวกับการบริหารงบประมาณที่ชัดเจนขึ้น เป็นแนวทางในการดำเนินงานในตำแหน่งของหัวหน้ากลุ่มบริหารงานงบประมาณด้วยจึงไม่จำเป็นต้องอาศัยประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากลุ่มบริหารงานงบประมาณทุกคนจึงมีบทบาทในการบริหารงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน และประเทศชาติ

2.3 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานีเขต 3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่าภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันสอดคล้องกับงานวิจัยของไอพี หะยีสาแม็ง (2552 : 76) ที่ศึกษาปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส พบว่า ผู้บริหารที่มีจำนวนนักเรียนในความรับผิดชอบแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อกระบวนการบริหารการเงินไม่แตกต่างกัน

ผลการค้นคว้าอิสระเป็นเช่นนี้อาจ เป็นเพราะว่างานบริหารการเงินและงบประมาณเป็นงานที่เป็นตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัดและสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีฐานะเป็นหน่วยงานหนึ่ง ซึ่งไม่ว่าสถานศึกษานั้นจะมีขนาดใดก็ตาม ก็ต้องรับผิดชอบงานงบประมาณและการเงินด้วยกันทั้งนั้น ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดต่างกัน แต่มีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบในการบริหารงานงบประมาณและการเงินเหมือนกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการค้นคว้าอิสระไปใช้

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรดำเนินการจัดอบรมแก่ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับข้อกฎหมาย นโยบายของต้นสังกัด และทราบแนวปฏิบัติที่ตรงกัน

1.2 การบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาควรยึดแผนงาน/โครงการของสถานศึกษา

1.3 การประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน การตรวจสอบควรดำเนินการตามแผนงาน ขั้นตอน การประเมินผล ติดตามผลที่ชัดเจน

1.4 สถานศึกษาควรมีการประสานงานกับประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเป็นแนวทางในการระดมทุนทางสังคม

1.5 ควรจัดการอบรมแก่บุคลากรทางการบริหารงานงบประมาณ อย่างน้อยปีละสองครั้ง

1.6 ควรมีการตรวจสอบการจัดซื้อ – จัดจ้างเป็นรายไตรมาส

2. ข้อเสนอแนะในการทำการค้นคว้าอิสระครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัญหาการบริหารงบประมาณโดยขยายกลุ่มประชากรที่เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อให้ครอบคลุมสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานทั้งหมด

2.2 ควรศึกษาปัญหาการบริหารงบประมาณ โดยการเปรียบเทียบตัวแปรด้านอื่นๆ เช่น เปรียบเทียบอายุและเพศ

2.3 ควรศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาตามทัศนะของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขึ้นพื้นฐาน

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2545). การวางแผนงบประมาณแบบ

มุ่งเน้นผลงาน. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.

คณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. (2552). แนวทางการปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการ

บริหารงบประมาณ พ.ศ.2548. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร
แห่งประเทศไทย.

คณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. (2548). หลักเกณฑ์การใช้จ่ายงบประมาณเงินอุดหนุน.

กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์ของคณะสงฆ์เพื่อชาวพุทธ.

คณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. (ม.ป.ป). การวางแผนงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน.

กรุงเทพฯ ฯ : การศาสนา.

คณะกรรมการอุดมศึกษา, สำนักงาน. (2547). เอกสารสาระการเรียนรู้ประกอบวิชาหลักเทคนิคการ

บริหารและการวางแผน. กรุงเทพฯ ฯ : สถาบันราชภัฏราชนครินทร์.

คณะกรรมการอุดมศึกษา, สำนักงาน. (2546). หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักงาน

คณะกรรมการการอุดมศึกษา.

ณรงค์ สักพันธ์โรจน์. (2543). การจัดทำอนุมัติและบริหารงบประมาณแผ่นดิน. พิมพ์ครั้งที่ 9.

กรุงเทพฯ ฯ : บริษัทการพิมพ์.

ถวิล เกื้อกูลวงศ์. (2530). การบริหารการศึกษาแนวใหม่ : ทฤษฎี วิจัยและปฏิบัติ. กรุงเทพฯ ฯ :

วัฒนาพานิช

ทักษิณ, มหาวิทยาลัย. (2549). ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.

ชร ศูนย์ยุทธ. (2548). การบริหารการเงินและงบประมาณ . พิมพ์ครั้งที่ 2. ชลบุรี :

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

ธีรพงศ์ ธงภักดิ์. (2543). ปัญหาการบริหารเงินบำรุงการศึกษาและแนวทางการแก้ไขตามทัศนะ

ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาเขตการศึกษา

11. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

นงนุช วงษ์สุวรรณ. (2550). การบริหารทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ ฯ : จามจุรีโปรดักส์.

- นิวัฒน์ นิลแก้ว. (2546). **ประสบการณ์การจัดทำและการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนประถมศึกษา** นำร่องสังกัดสำนักงานประถมศึกษาอำเภอเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- บัณฑิต แสงกล้า. (2547). **การวางแผนงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนประถมศึกษา** สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- บุญชู ราชสุวรรณ. (2548). **ปัญหาการบริหารงานงบประมาณการเงินตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน** สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี.
- บุญชัย สุระมุล. (2550) **การบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน** สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- ปฏิรูปการศึกษา, สำนักงาน. (2544). **รายละเอียดเกี่ยวกับการจัดเตรียมระบบการบัญชีและงบประมาณ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ ฯ : ภาพพิมพ์
- ปฏิรูปการศึกษา, สำนักงาน. (2546). **การบริหารเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อคุณภาพการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ ฯ : ภาพพิมพ์.
- ปราชญา กล้าผจญและสมศักดิ์ คงเที่ยง. (2544) **หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ ฯ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ประทีป เดชพันธ์. (2546). **ปัญหาการบริหาร งบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองจังหวัดอุบลราชธานี**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ประพันธ์ สุริหาร. (2542). **ศัพท์ทางการบริหาร** พิมพ์ครั้งที่ 5. ขอนแก่น : คลังนานาวิทยา.
- ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ,สำนักงาน.(2548). **ผู้นำเชิงกลยุทธ์เพื่อสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ ฯ : สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา.

- ผดุง อัมพรมณี. (2544). โครงการตำราวิชาการราชภัฏเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในวโรกาส
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพรรษา 6 รอบ : การจัดทำงบประมาณและ
โครงการในโรงเรียน. กาญจนบุรี : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี.
- พรหม อ่องหว่าง. (2544). การศึกษาปัญหาและปัญหากระบวนการบริหารงานการเงินของโรงเรียน
ประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ : ศึกษากรณีใน
จังหวัดนราธิวาส. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี.
- ไพรัช ตระการศิรินนท์. (2544). งบประมาณแผ่นดิน. กรุงเทพฯ ฯ : ธนชนพวันตั้ง.
- ไพโรจน์ กิ่งพิลา. (2549). การบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชา
การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- ยุรศักดิ์ รมไ. (2546). ความพร้อมของผู้บริหารและคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัด
กรมสามัญศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เกี่ยวกับการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- รุ่ง แก้วแดง. (2546). โรงเรียนนิติบุคคล. กรุงเทพฯ ฯ : วัฒนาพานิช.
- วาทีณี ดันดีวีระสงค์. (2546). ความรู้และการดำเนินงานเกี่ยวกับการวางแผนงบประมาณแบบมุ่ง
เน้น ผลงานของผู้บริหารและครูโรงเรียนนำร่องในโครงการนำร่อง การปรับปรุงระบบการ
จัดการงบประมาณ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาพัฒนาและบริหาร
การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- เสนห์ เหล่าเสนา. (2544). ความพร้อมและความคาดหวังต่อการกระจายอำนาจการบริหารงบประ
มาณตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรม
สามัญ จังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย.

สุพรรณ สุวรรณนัง. (2546). การดำเนินการงบประมาณในโรงเรียนประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2546). การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ ฯ :
องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

ศุภวัฒน์ ปัทมสรากาญจน์. (2546). แนวคิดและกระบวนการบริหารงานคลังและงบประมาณ.
กรุงเทพฯ ฯ : สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.

หน่วยงานตรวจสอบภายใน. (2550). รายงานโครงการเสริมสร้างระบบการควบคุมและการ
ตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพประจำปีงบประมาณ 2549. นราธิวาส : สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษานราธิวาส เขต 2.

อัญริยา วิริยาภิรมย์. (2548). การบริหารการคลัง และงบประมาณส่วนท้องถิ่น. นครราชสีมา :
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

อุดม พุ่มจันทร์. (2546). การดำเนินการประกันคุณภาพสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษา อุบลราชธานี เขต 3. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยโปสิเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.

อำนวย ทองโปร่ง และศิริพงษ์ เสงายน. (2547). หลักการบริหารงบประมาณและการเงินโรงเรียน.
กรุงเทพฯ ฯ : ข้าวฟ่าง.

ไอพี ะยีสานเม้ง. (2552). ปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

ขจรศักดิ์ สติธวัฒน์นันท์. (2551). การสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์. (Online), เข้าถึงได้จาก :
<http://www.hunkhapit.ac.th/art/index.php?option=com> : (2556, มิถุนายน 25)

ธงชัย เปรมชนม์. (2550). สภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็น
นิติบุคคลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1. (Online), เข้าถึงได้จาก :
<http://www.chan1go.th/kmc/modules.php> : (2556, มิถุนายน 23)

พจนานุกรม. (2552). [Online]. เข้าถึงได้จาก : <http://dictionary.kapook.com/experience.html>
(2552, มิถุนายน 11)

พจนานุกรม. (2552). [Online]. เข้าถึงได้จาก : <http://th.wikipedia.org/wiki/> (2556, มิถุนายน 11)

ภาษาต่างประเทศ

Bouman, C.E.(1994, October). Fee in Public Schools (British Columbia).**Dissertation Abstract**

International. 56 : 1246 – A. ; อ้างถึงใน ไอพี หะยีสานเม็ง. (2552). ปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

Clover, M.W.(2002, April). An analysis of selected principals' priorities regarding budget decentralization in Cumberland Country schools, Fayetteville, North Carolina

Dissertation Abstracts International. 62(10) : 3249 –A. ; อ้างถึงใน สมศักดิ์ กรอบสูงเนิน. (2551). การศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

Haynes, M.D. (2000, January). Public school finance in New York state : An analysis of equity trends, 1983 to 1988. **Dissertation Abstracts International. 60**(07) : 2304 – A. ;

อ้างถึงใน ไอพี หะยีสานเม็ง. (2552). ปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

Ripatrzone, L. M. (1999, January). A case in ecological financial planning : The Stanhope School

District. **Dissertation Abstracts International. 59**(07) : 2282 – A. ; อ้างถึงใน ไอพี หะยีสานเม็ง. (2552). ปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

Rubenstein,R.H. (1998, February). School-level budgeting and resource allocation in the Chicago

Public School : Procesess and results. **Dissertation Abstracts International**. 58(08) :

3015 – A. ; อ้างถึงใน ไอพี หะยีสาแม็ง. (2552). ปัญหาการบริหารงานงบประมาณใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส. วิทยานิพนธ์ ครุสา
ศตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

Spengler, Josephus Johannes. (2000). Guidelines for the financial management of schools.

Dissertation Abstracts International. 60 (12) : 60. ; อ้างถึงใน สมศักดิ์ กรอบสูงเนิน.
(2551). การศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานงบประมาณใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

Whitner, T.N. (2002). Voters and school finance : The impact of public opinion.

Washington : Educational Resources Information Center. ; อ้างถึงใน สมศักดิ์ กรอบสูง
เนิน. (2551). การศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานงบประมาณใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา